75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го КВІТНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 9, 1968 No. 67. VOL. LXXV

У РАСОВИХ ЗАВОРУШЕННЯХ ПІСЛЯ ВБИВСТВА Д-РА КІНГА ЗГИНУЛО 28 ОСІБ, 1,300 БУЛО ПОРАНЕНИХ І 7,000 ЗААРЕШТОВАНИХ

Ню Йорк. — Внаслідок вуличних заворушень в різних місцевостях цієї країни згинули 28 осіб, 1,300 були поранені і понад 7,000 заарештовані. Учасники заворушень підпалювали доми, вибивали вікна в крамницях та грабували товари. В п'ятницю і в суботу, 5 і 6-го квітня, заворушення були в Шикаго, Вашингтоні, Дітройті, в неділю більші заворушення були в Пітсбургу та в Балтиморі. В Шикаго число вбитих виносить 11, у Вашингтоні —8, в Балтиморі — 4, в Дітройті — 2 і по одному в Телеґеслі, Міннеаполісі, Атланті та в Оклєнді. В Шикаґо, Дітройті та Вашингтоні порядок завели вояки Крайової Ґвардії, скріплені вояками Армії. В Шикаго відокремлені заворушення продовжувалися і в неділю 7-го квітня, але там не прийшло до більших зударів заворушників із військом. До збереження спокою причинилося те, що зарядження поліційну годину, внаслідок чого на вулицях міста вночі патрулювали тільки вояки Армії й Крайової Ґвардії. Те саме було і в інших місцевостях. В Ню Йорку відбулися демонстрації і Богослуження в Центральному Парку з приводу вбивства у Мемфісі, але не було більших заворушень. В Шикаго коло 300 осіб залишилися без даху над головою, бо їхні мешкання згоріли, підпалені демонстрантами. Представники Церков і добродійних агенцій подбали про приміщення цих бездомних осіб. Також треба було подбати і про харчі, бо численні крамниці пограбовані або спалені в тому районі, де відбувалися заворушення. В Пітсбургу, 2,200 ґвардистів та 300 стейтових поліцистів в неділю 7-го квітня привернули лад вечором, допомігши 1,400 міським поліцистам, які не могли собі дати ради з заворушниками. До міста в понеділок вранці мали прибути 3,112 ґвардистів. В Балтиморі завели лад федеральні війська, які в числі 2.000 прибули до міста, де губернатор Спіро Т. Еґню змобілізував був 6,000 ґвардистів. Президент Джансон ще не вирішив, коли промовлятиме в Конгресі у зв'язку з вбивством д-ра Кінга. Він майже не спав в ночі з суботи на неділю, бо конферував із своїми співробітниками в справах війни у В'єтнамі та одночасно цікавився тим всім, що діється в містах цієї країни. Президент глибоко переживає вбивство негритянського провідника д-ра Кінга та ті численні вуличні заворушення, які відбулися в деяких більших містах. В неділю Президент, його донька Люсі та зять Патрик Нуджент були на Службі Божій в католицькому костелі св. Домініка.

Президент конферував у Білому Домі з ген. Вестморлендом

Вашингтон. — Президент Джансон відкликав заповіджену свою подорож до Гонолюлю на Гаваях у зв'язку з убивством д-ра Мартина Лютера Кінга та мурийськими заворушеннями і викликав до Вашингтону головного команданта військ ЗСА у В'єтнамі, генерала Вілліама Вестморленда, з яким мав зустрітись на Гаваях. Генерал Вестморленд прибув до Вашингтону в минулу суботу і склав в той же день широке вичерпне звідомлення у Білому Домі про теперішню воєнну ситуацію у В'єтнамі. В тих нарадах брали участь високі американські військові й цивільні мужі, між ними й генерал Ерл Вілер, голова об'єднаних штабів, ген. Аброгем, заст. шефа штабу і генерал Макселл Тейлор, колишній амбасадор у Сайгоні. Вернувся вже теж до Вашингтону державний секретар Дін Раск з міжнародної конференції членських держав Південно-східного азійського пакту (СЕАТО), що відбулась у Веллінгтоні в Новій Зеляндії. Звідомлення про ситуацію у В'єтнамі ген. Вестморленд склав теж у радіо-телевізійній передачі в минулу неділю, однак Президент заборонив йому відповідати на будь-які запити журналістів. Звіт генерала Вестморленда був дуже оптимістичний, при чому він підкреслював особливо надзвичайно бадьорий офензивний дух, що панує однаково в американській, як державній південно-в'єтнамській армії. Він заявляв, що вже цілком минувся первісний психологічний успіх комуністів після їхньої так званої новорічної офензиви та що комуністи насправді не осягнули ні одної острательної ані політичної цілі, бо не було загального повстання, південно - в'єтнамський уряд не розпався і ні в одному місті комуністичні агресори не зуміли закріпитись. Зокрема ген. Вестморленд підкреслив два мілітарні успіхи альянтів: в очищуванні ділянки довкола Сайгону та у зліквідуванні облоги Кесаню. Зрештою, генерал Вестморленд не торкався політики і ні словом не говорив про пляновані американсько - північно - в'єтнамські розмови. На вівторок 9 квітня передбачалось прибуття з Сайгону американського амбасадора Елсворта Банкера з його найближчими дорадниками. Ген. Вестморленд вже відлетів до Сайгону. Він плянував зупинитись тільки коротко у Каліфорнії на зустріч із кол. президентом Д. Д. Айзенгавером, якого мав — з доручення від президента Джансона — докладно поінформувати про ситуацію у В'єтнамі.

ЗАПЛЯНОВАНІ УКРАЇНСЬКІ ІМПРЕЗИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ НЕМОГЛИ ВІДБУТИСЬ

Філядельфія. — На кінець минулого тижня, на суботу й неділю 6 і 7-го квітня, тут були заплановані різні українські імпрези, включно із Ювілейним Концертом з нагоди 75-річчя „Свободи", вистави „Попелюшки" та інші, але вони не могли відбутися з уваги на можливість расових заворушень. Міські власті видали заборону на публічні зібрання у вечірніх годинах.

Кесань звільнений від облоги — перекинено туди 1.000 дальших вояків

Сайгон. — Головне командування американських військ у В'єтнамі офіційно проголосило, що розірвано блокаду уфортифікованого американського табору в Кесані, де 6.000 американських морських піхотинців впродовж 76-ох днів були здані тільки на постачання летунством, та звільнено той табір від ворожої облоги. Передні відділи наступаючих американських і південно - в'єтнамських військ підійшли до зовнішніх дротяних застав вже в минулу суботу на 500 ярдів. Водночас ціла флотилія гелікоптерів висадила в Кесані 1.000 вояків для скріплення тамошньої залоги. Наступаючі військові силою коло 35.000 мужа, головно з Першої Кавалерійської (Рухомолетунської) дивізії, що маршували повolі густо замінованим вузьким шляхом, почали у широкому півколі очищувати терен від північно - в'єтнамського регулярного війська, яке все ще залишилось там силою до 10.000 вояків. Північний В'єтнам, який зосереджував там великі сили — коло 40.000 війська — і зигзакуватими окопами та тунелями підступав щораз ближче до уфортифікованого табору, вирікся проєктованого й гучно заповідженого наступу, зрозумівши, очевидячки, що такий наступ сполучений з величезним риском — опиниться у двох вогнях, між залогою Кесаню та американськими військами позаду, з повним пануванням американського летунства в повітрі. Проголошено, що за останніх три тижні вбито 2.550 ворожих вояків.

Президент Джансон відклав свою промову в Конгресі

Вашингтон. — З Білого Дому повідомили, що президент Джансон відклав свою промову, яку мав виголосити в Конгресі в понеділок о год. 9-ій вечері, на пізніше, щоб не було жадного конфлікту з похороном д-ра Мартина Лютера Кінга, якого мають похоронити у вівторок. Досі не визначено дати, коли Президент має промовляти до Конгресу в справі вбивства негритянського провідника д-ра Кінга. Президент Джансон ще в суботу конферував з конгресовими провідниками та інформував їх про те, що промовлятиме в Конгресі аж після похорону д-ра Кінга. З Атланти повідомляють, що Президент плянує взяти участь в похороні д-ра Кінга, який зачнеться в Атланті, Джорджія, о год. 10:30 перед полуднем у вівторок 9-го квітня. Президент заявив конгресовим провідникам, що Конгрес повинен в найближчому часі присвятити до підпису схвалений законопроєкт про охорону громадянських прав, який скасує расові обмеження при продажу домів і винаймі мешкань. З Білого Дому заявляють, що ще не знати, чи Президент братиме участь в похороні д-ра Кінга. Джансон сказав, що вбивство негритянського провідника повинно змусити всіх добрих людей поставити собі запит: „Що я можу зробити, щоб осягнути братерство і рівність між американцями?"

Чемпіон в автомобільних перегонах Джім Клерк згинув у Німеччині

Гокенгайм. — Двократний світовий чемпіон в автомобільних перегонах, Джім Клерк, званий „летючим шотляндцем", згинув під час автомобільних перегонів у Західній Німеччині в минулу неділю 7-го квітня ц.р. Його авто, „Лютус-Форд", розвинувши швидкість 175 миль на годину раптом вискочило з шляху й ударило в дерево з такою силою, що розторощилось в куски. 32-літній Джім Клерк згинув на місці. Знавці твердять, що авто настільки розбите, що годі буде встановити причину катастрофи.

Трудо — новий голова Ліберальної Партії і прем'єр Канади

Оттава. — 6-го квітня відбулися вибори голови канадійської Ліберальної Партії. Під час четвертого голосування 46-річний монтреальський правник, який є міністром справедливости П'єр Елліотт Трудо дістав 1.203 голоси з усіх 2.352-ох і став головою партії, перемігши міністра торівлі Роберта Г. Вінтерса, який дістав в четвертому голосуванні 954 голоси, а третій кандидат Джан Торнер — 195. Трудо займає становище голови Ліберальної Партії, яке впродовж 10 років займав Лестер Б. Пірсон і при кінці квітня займе від Пірсона пост прем'єра, який автоматично переходить до рук голови урядової партії. Перемогу Трудо можна було передбачити, його підтримувала преса, хоч він є майже новиком в політиці в порівнянні з міністром закордонних справ Полом Мартином, який є членом Парляменту від 1933-го року. Трудо походить з канадійсько - французького роду, але під час виборчої кампанії він підкреслював, що він кандидує як „канадієць". Канадійський франкуз Люїс Ст. Лорент вже був прем'єром до 1957-го року, коли виграла була виборчі Консервативна Партія Джана Діфенбейкера, яку перемогли лібераля 5 років тому.

СОВЄТИ ВИПУСТИЛИ НОВОГО „ЛУНІКА"

Москва. — В неділю 7-го квітня ц.р. Совєтський Союз вистрілив в сторону Місяця нову ракету „Луну 14". Заявивши тільки коротко, що ціллю того експерименту є „перевести дальші наукові студії в довколишньому обширі Місяця". З того повідомлення не можна знати, чи цей новий безособовий космічний корабель має за ціль окружити Місяць, чи тільки наблизитись до нього з одної сторони, і чи Совєти стягнуть його на Землю, чи залишать в космічному просторі.

ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СТВОРИВ КОМІТЕТ ПРОФЕСОРІВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ; ПОЖЕРТВИ НА ФКУ В БЕРЕЗНІ ПРИНЕСЛИ СУМУ $112,455.98

ПЛАСТУНИ І ГРОМАДЯНСТВО ПРОВЕЛИ ОСНОВОПОЛОЖНИКА УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ НА ВІЧНУ ВАТРУ

Відень (Ю.Ф.). — В погідний, соняшний, весняний день, в п'ятницю 5-го квітня 1968 року, у Відні, Австрія, пластуни й українське громадянство відпроваджали на вічний спочинок сл. п. Основоположника Українського Пласту проф. д-ра Олександра Тисовського.

Похорони почалися в год. 12:30 вполудне Службою Божою та Панахидою в церкві св. Варвари, яку відправив парох Відня о. д-р Венедикт Сютик, ЧСВВ, в сослуженні о. Данила Коваликова з Грацу та о. Т. Прокопова, ЧСВВ. В часі відправи в церкві, як теж опісля на цвинтарі, співав хор церкви св. Варвари під керівництвом проф. Андрія Гнатишина. В часі Богослужби пластуни і пластунки з Німеччини держали почесну стійку коло тетраподу і столика, покритого червоною китайкою з пластовою лелією, на якому лежав на чорній оксамитовій подушці Орден Святого Юрія в золоті — найвища Пластова відзнака — і побіч — пластовий капелюх.

В год. 3-ій по полудні на цвинтарі Zentral Friedhof почалися відправи в каплиці, де лежали тлінні останки Дрота. Каплиця була виповнена вінками та квітами від Родини та приятелів Покійного, пластових проводів та куренів, як також і від українського громадянства Відня. Труна сл. п. д-ра О. Тисовського була покрита синьо-жовтою лентою, червоною китайкою з пластовою лілеєю, в ногах лежав пластовий капелюх. На домовині були покладені також три трояндн — як символ трьох головних обов'язків пластуна. Група пластової молоді з Німеччини, яка прибула на похорон під проводом голови Крайової Пластової Старшини пл. сен о. Михайла Коржана, тримала почесну варту по обох боках домовини.

Після відправи в каплиці сформувався похід до місця вічного спочинку. Спереду хрест, а за ним пластуни і пластунки несли численні вінки, за ними хор та священики і перед домовиною старший пластун ніс подушку з пластовими відзначеннями Покійного, а пл. юначка — пластовий капелюх. Поруч труни йшла почесна стійка — три старші пластунки і три старші пластуни із ЗСА, студенти австрійських університетів, які на вістку про відхід улюбленого Дрота прибули до Відня, щоб віддати останню пошану Основоположникові та ідеологові Українського Пласту. За домовиною у сумному поході йшли Дружина Покійного Ірина та син д-р Юрій Тисовський, а далі родина та представники пластових проводів, українських організацій Відня та громадянства.

По закінченні відправ над могилою попрощав Покійного, як пароххіянина, визначного педагога та вихованка, людину великого розуму та

(Закінчення на стор. 8-ій)

ГАРВАРДСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ СТУДІЙ УКРАЇНОЗНАВСТВА ВІДБУВ ПЕРШІ НАРАДИ

Кембридж, Масс. — Під кінець березня ц.р. декан гуманістичного факультету (Faculty of Arts and Sciences) проф. Франклін Л. Форд покликав до життя Гарвардський Комітет для студій українознавства (Committee on Ukrainian Studies). Комітет складається із чотирьох звичайних професорів: професор тюркології та евразійських студій д-р Омелян Пріцак — голова, професор візантійської історії та літератури д-р Ігор Шевченко (Dumboston Oaks), голова департаменту слов'янських студій д-р Горас Лянт (Lunt), та професор російської та східньоевропейської історії д-р Річард Пайпс (Pipes).

Проф. д-р Омелян Пріцак.

Завдання комітету — бути дорадчим тілом для декана у питаннях розвитку українознавчих студій, себто опрацювати напрямні діяльности, а також мати опіку над програмами та обсадою катедр.

Комітет діятиме у порозумінні із Науковою Радою Фонду Катедри Українознавства через свого голову, який одночасно очолює Президію Наукової Ради.

Дня 4-го квітня ц.р. комітет мав перше своє засідання, на якому обговорювалися основні напрямні діяльности. Комітет затвердив видавничі пляни, запропоновані головою, а також виявив бажання, щоб ще в академічному році 1968/69 почалося практичне переведення в життя програми навчання, очевидно в міру фінансових можливостей. На пропозицію проф. Пайпса комітет вирішив робити старання, щоб уже в акад. році 1968/69 ввести семинар із історії України. Тойже проф. Пайпс запропонував, щоб голова Комітету почав неофіційні переговори з передовим українським істориком, професором Олександром Оглоблином, щоб було зроблено телефоном того ж дня.

Голова комітету матиме у скорому часі розмови із директором бібліотеки (Widener Library) у справі поповнення українознавчих фондів.

Плянується мати окремий український відділ бібліотеки із своїм власним бібліографом.

На академічний рік 1969/70 плянується також запросити гостинного професора української літератури. Деякі імена були вже названі на засіданні комітету.

В основному є бажанням комітету, щоб — як тільки грошеві ресурси будуть до диспозиції — усі три катедри зразу почали постійну працю на основі всебічно обдуманої повновартісної програми.

Округа УНСоюзу в Перт Амбой зробила підсумки успішного 1967 року і вибрала нову управу

Перт Амбой, Н. Дж. (в. с.). — В неділю, 7-го квітня, відбулися тут в залі УНДому річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, однієї із найбільше успішних округ у членській кампанії 1967 року. Збори відкрив в заступстві неприявного голови О. К. Михайла Фединишина член Управи і довголітній союзовий діяч Константин Наконечний, а проводила ними президія: інж. Омелян Граб — предсідник і інж. Володимир Янів — секретар. На збори завітав гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір і виголосив на початку доповідь про вагу життьового забезпечення та великі користі із модерного і різнородного забезпечення в УНСоюзі. Після відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів (інж. В. Янів) звіти з діяльности Округи склали: інж. О. Граб — перший заступник голови, інж. В. Янів — секретар, Григорій Бабин — касир, Тимко Бутрей — орг. референт, Микола Степась — член Управи і Йосиф Ярема — голова Контрольної Комісії, на якого пропозицію уділено після короткої дискусії абсолюторію уступаючій Управі. В дискусії над звітами, а деяцо пізніше над доповідями та в справі діяльности і плянів праці Округи, взяли участь: Т. Тренделюк, д-р Юрій Срібний, Йосиф Ярема, інж. Омелян Граб, Тимко Бутрей. Юлія Шарик, інж. Володимир Янів, Василь Оріховський, Микола Степась, Григорій Бабин, Михайло Захарко і Константин Наконечний.

Доповідь про стан членства та майна УНСоюзу і ролю УНСоюзу в громадському та політичному житті українців виголосив заступник гол. предсідника Володимир Сохан. Головний радний і обласний організатор

(Закінчення на стор. 8-ій)

Пожертви на українські студії в Гарварді перейшли всі сподівання

Ню Йорк. — Пожертви на українські студії в Гарвардському університеті впродовж місяця березня перейшли всі сподівання, збільшивши Фонд Катедри Українознавства на суму 112,455.98 дол. — інформує Головна Екзекутива ФКУ. Це найбільша сума, яку колинебудь українці в Америці в своїй історії склали впродовж одного місяця. До цього історичного успіху причинилася зокрема Українська Громада в Шикаго, яка з ініціятиви д-ра Ілії Мули вклала на тут ціль 40,000.00 дол. тисячними пожертвами українських професіоналістів, зокрема лікарів, та бізнесменів. Збірка там продовжується. Крім 40,000 долярів від „Клюбу Тисячників" у Шикаго, найбільші пожертви вплинули ще: $10,000 від Відділу Товариства Українських Інженерів у Філядельфії та така ж сума $10,000 від Союзу Українських Купців і Підприємців в Ню Йорку.

Багато вісток та інформацій про збіркову акцію на українські студії в Гарвардському університеті подано на дальших сторінках у сьогоднішньому виданні „Свободи".

«ГАРВАРДСЬКИЙ ДОДАТОК» У ЦЬОМУ ЧИСЛІ «СВОБОДИ»

Сьогоднішнє подвійне число „Свободи" у великій частині присвячене справі українських студій в Гарвардському університеті. Не зважаючи на збільшений об'єм, помістило ми користати в цьому числі тільки частину приготованих та надісланих матеріялів. Залишені матеріяли будуть поступово використані в дальших числах „Свободи".

Пенсіонер Петро Панас пожертвував $1,000 на ФКУ

Джерзі Сіті. — У четвер, 4-го квітня ц. р. редакцію „Свободи" відвідав п. Петро Панас із Ню Йорку, щоб передати чека на 1 000 долярів на Фонд Катедри Українознавства. З розмови з жертводавцем, який вже 12 років є пенсіонером, виявилось, що за останній час Ц. Панас пожертвував також 400 дол. на УККА. На запитання, що саме його спонукало дати цей княжий дар на ФКУ, п. Петро Панас сказав: „Я з роду такого. Мій батько у Львові належав до „Дністра", працював і жертвував на українські цілі, виписував книжки. Він мені передав любов до праці для народу. Наша Катедра в американському університеті — це національне українське діло, і то дуже добре діло". Петро Панас, нар. 1892 р. в с. Вільки Мазовецькі, повіт Рава Руська, у селянській родині. З 1907 року живе в ЗСА отже це один із наших піонерів на цій землі. Спочатку працював на шахтах біля Скрентону, потім на виробі сукна в Пасейку. Ще з шахтарських своїх часів належить до УНСоюзу, постійно читає „Свободу" і з неї довідавсь про ФКУ. За молодших років п. Петро Панас брав участь у виставах театральних, співав в українських хорах. Тепер, хоч і на схилі літ, пичував себе по-козацькому: чесно відробив трудовий вік і шляхетно жертвує на чесне діло.

Пенсіонер Петро Панас (зліва) передає готівкою — десять банкнотів по 100 долярів — голові Фонду Катедри Українознавства мгр-ові Степанові Хемичеві, який в тому часі, як п. Панас приніс свою пожертву, також був у редакції.

„Тризуб" розгромив „Ст. Джерард" 7:0 у чергових змаганнях за Чашу ЗСА

Філядельфія, 7-го квітня. — Футболісти „Тризуба" перемогли з високим рахунком 7 : 0 дружину „Ст. Джерард" з Балтимору, у четвертьфінальних змаганнях Східного циклу гор за футбольний чемпіонат і Чашу ЗСА на 1968 рік. Добичею воріт у цьому розгромі суперника поділилися: Палета 4, Пасаче, Меґль і Бенітез по одному. Завдяки цій перемозі ввійшов „Тризуб" до півфіналу Сходу дальших гор за Чашу ЗСА.

УСК Ню Йорк потерпів поразку 2 : 3 в мистецьких змаганнях „Великої Дедяткі" Німецько-Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі на грищі Українського Спортового Майдану в Коледж Пойнті, Н. І. Ворота для УСК у здобули: Мек Кулі на 38-ій хвилині і Володимир Шмотолоха на 70-ій хвилині зустрічі. В останніх хвилинах змагань здобув УСК також ще третій вирівнюючий ворота, яких одначе не признав суддя Каравачте.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник / Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безглузде вбивство

Кожне вбивство є найбільшим злочином, бо найбільше добро людини — його життя, і нікому, за винятком Творця всього живучого, не вільно того життя відбирати. Тому християнська релігія й етика принципово засуджують також атентати, виконувані з політичних чи інших мотивів. Але, поминаючи всі моральні моменти, моменти совісти й сентименту, безчисленні прецеденти з історії країн і народів доказали, що індивідуальний терор, атентати проти видатних постатей, убивства лідерів — не приносять ніякої користи справі, в ім'я якої їх доконується. Бо атентат, індивідуальний терор, є вислідом неконтрольованої ненависти й фанатизму. А це такі чуттєві спонуки, які перечать розумові, що мусить бути єдиним критерієм при вирішуванні важких і складних проблем. Очевидно, почування мусить бути творчим рушієм, але почування характеру позитивного — любов до батьківщини, любов до всього народу, своєї віри, своєї родини, а не неґація.

Убивство муринського лідера д-ра Мартіна Л. Кінґа є клясичним прикладом акту, що ним керували фанатизм і ненависть. Те вбивство безглузде, бо воно ані Америці, ані американському народові, як цілості, ані білій чи чорній частині цього народу, ані справі расової рівности в найменшій мірі не може помогти. Навпаки, всім їм воно шкодить. Убивство у широкому світі відомого муринського лідера, який проповідував змагання за расову рівність в практиці громадського й державного життя в Америці без користування насильницькими методами, за зо він дістав був мирову нагороду Нобеля, — те вбивство кинуло тінь на Америку, як країну, в якій расові суперечності прибирають аж таких страхітливих форм. Але воно водночас тільки підсилить пристрасті і буде водою на млин екстремним елементам — з обох сторін, білої і чорної. І процес повного расового зрівняння ні трохи не поступить уперед в атмосфері суперництва двох екстремних течій, „чорної сили" та епігонів Ку Клукс Клану.

Д-ра Мартіна Лютера Кінґа загально вважали за „поміркованого", за репрезентанта концепції йти „серединою дороги" на шляху до расової рівности. Який глузд було вбивати його?! „Беззаконням і ширенням розбіжностей в американському народі не осягнемо нічого", — слушно сказав Линдон Джансон з приводу передчасної смерти Мартіна Лютера Кінґа.

Він відійшов на Велику Ватру

Смерть д-ра Олександра Тисовського, засновника Українського Пласту, широко відомого серед молоді і громадянства під коротким пластовим іменням — Дрот, сповнила глибоким смутком і тяжкою жалобою серця всіх, що його знали й шанували, зокрема тих, що їх Покійний вивів на привабливий шлях пластування — Великої Мандрівки і Великої Гри — пластунів і пластунок України. Як і багато молодших за нього його співробітників та вихованців, пластових провідників і громадських діячів та військовиків, Дрот відійшов, не зважаючи на своїх 82 роки, стрункий, високий, завжди бадьорий і усміхнений, як правдивий пластун — уже на останню Велику Пластову Ватру.

Золотими літерами буде записане в українській історії, в розвитку українських виховних систем ім'я того, хто включив українську пластову молодь в ряди широкого міжнародного скавтського руху, хто дав заснованій на принципах та ідеях скавтінґу пластовій організації — український характер і український зміст — починаючи від назви і пластового закону, кінчаючи підручником пластування — „Життя в Пласті".

Якщо брати з погляду історії чи й вічности, Дрот не помер. Його ідея, його почин живе й житиме в тисячних рядах зорганізованої по всіх країнах українського поселення пластової молоді, в традиціях і в прагненнях української молоді в поневоленій Україні також мандрувати вільним пластовим шляхом.

Закінчуючи свою життьову мандрівку, свою виховну працю і труд, д-р Олександер Тисовський - Дрот залишив сучасним і майбутнім поколінням молоді три заповіти, висловлені ще під час його перебування в ЗСА 1956 року:

„Бути вірними Україні — всьому, що нам близьке й дороге . . .

„Бути гордими, що цей наш Пласт є в своєму виді типовим виявом української культури, традиції врodженого українському народові духа моралі . . .

„Бути вдячними тим націям, що прийняли нас гостинно на свою землю, допомогли і як слід зрозуміли вартість пластової ідеї для зусиль заспокоїти людство, загрожене у своїх основах злобою, ненавистю, насильством . . ."

Ярослав Курдидик

КЛОПОТИ З „БРИТІЙСЬКИМ ВАКУУМОМ"

На сторінках „Свободи" ми вже згадували про те, що на Середземному морі большевики приспішено збільшують свою бойову фльоту, і ЗСА мусять бути приготованими на те, щоб большевицькі задуми не лише зрівноважити, але й добитися переваги на тому обширі, який протягом сторіч був полем змагань між великопотугами. Немає ніякого сумніву, що Совєтський Союз старатиметься ввіллятися у „вакуум", який витвориться на Середньому Сході після Британії, коли вона залишить свої бази на схід від Суезького каналу.

Справу відходу Великобританії з Середнього Сходу слід уважати за пересуджену, і це вже виявилось у девальвації фунта стерлінгів, а потім у заяві прем'єра Вільсона, мовляв, „ми перестаємо бути імперією". Щоб привернути Великобританії „імперський ореол", їй потрібний був би тепер „англійський де Ґолль" або провідник такого формату, як покійний Черчилл. Але тому, що на обрії не видно нікого такого формату, доведеться їй перейти, як це, зрештою, вже й заповіли її політичні круги, — до повної ізоляції, тобто не встрявати навіть у холодну війну, що ведеться між ЗСА і СССР. Внаслідок такого відокремлення Великобританія, яку ЗСА донедавна уважали за свого найльояльнішого союзника в Европі, перестане входити в рахубу.

Зі стратегічної точки зору американська бойова фльота не почувала себе осамітненою, поки разом із англійською патрулювала на Індійському і Тихому океанах, а її перебування у Сінґапурі було неначе символом приявности ЗСА у „самій середині" земної кулі.

Фахові коментатори завважують, що хоч ЗСА ніколи не претендували на те, щоб бути світовою імперією, і їхня довга ізоляція підтверджувала виключно „американську політику", після останньої світової війни почала створюватися така політична конфіґурація, у якій ЗСА хоч-не-хоч примушені були перебрати на себе ролю „нової назріваючої імперії".

Уже тепер обмірковують в Пентаґоні питання: чи не доведеться перекинути половину з 250 тисяч американських військ із Европи у той „вакуум", що його залишить після себе Великобританія на схід від Суезу. Одною з познак, що ЗСА підготовляються до тієї широкої акції, є приспішена будова літаків-велетнів СІ-5-А, які мали б перевозити із резервових баз війська на „стратегічні периферії".

На Заході завжди брали до уваги, що Совєтський Союз загрожуватиме головним чином Західній Европі, і для цього створено НАТО, мета якого охороняти її на суходолі й морях. Але тепер, коли постає загроза збоку Москви на інших теренах, в першу чергу на периферіях Індійського і Тихого океанів, ЗСА намагаються „перемоделювати" СЕАТО, яке, до речі, виявилося не дуже ефективним і боєздатним, — на живий і діючий оборонний союз, що в ньому головну ролю мали б відігравати Японія, Філіппіни, Австралія, Нова Зеляндія, а в дальшому пляні Індонезія, Тайленд і Південна Корея. Кажуть, що одним із головних промоторів майбутнього оборонного пакту є прем'єр - міністер Сінґапуру, Лі Куан Ю.

У пресі появилися вістки, що спроби відсунути від політичних впливів дуже популярного в Індонезії міністра Маліка були наслідком того, що індонезійські військові кола не схвалюють його політики цілковитої ізоляції і невтральности тієї країни, з тим очевидним розрахунком, щоб не зражувати собі ані Сходу, ані Заходу. Військові індонезійські провідники, за підтримкою інтелектуалів і студентів, домагаються виразного визначення Індонезії по боці Заходу. Свідомі свого геополітичного положення, вони стараються осягнути від Заходу більшу, як досі, економічну підтримку, щоб привернути Індонезію до повної стабільности і належної їй політичної ролі в азійському обширі.

У Пентаґоні висувають домагання, щоб американську морську ескадру, яка досі патрулювала Індійський океан, скріпити і зробити з неї „далеко висунену руку" Сьомої фльоти. З поширенням оборонної системи на всіх тих обширах у фахових колах ведеться дискусія, яку саме форму оборони слід було б прийняти ЗСА — чи так звану „велику", яка спирається на авіоносцях як на основній силі, із додатком кораблів різного бойового призначення, чи „меншу", хребтом, якої була б відповідна кількість атомових підводних човнів з додатком „москітової фльоти", тобто малого розміру швидкісних бойових морських одиниць.

Воєнно - політичні коментатори пишуть, що із згаданих вище плянів багато дечого вже зреалізовано, бо Вашинґтонові не залишається нічого іншого, як розплянoвувати і діяти на дальшу мету. Дехто з американських журналістів у зв'язку з цим песимістично завважує, що, мовляв, для ЗСА нові міжнародні зобов'язання сполучені з щораз більшим бюджетом і з щораз більшою розбудовою всіх родів збройних сил. Але більшість оцінюють цю ситуацію так, як і слід: ЗСА припала роля стояти у проводі світу і захищати ті самі ідеали вольности й незалежности, які лягли в основу могутности і значення цієї країни.

БАТЬКИ: Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Д-р Петро Грицак

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВІЙНУ І НА ПОЛІТИЧНУ РІВНОВАГУ СИЛ*

(2)

Ці нові форми організації збройних сил, продукт 30-літньої війни, у великій мірі спричинилися до поразки українського війська під Берестечком. Тому, що козаки вміли відливати власні гармати і продукувати власну амуніцію, українська боротьба за незалежність потривала ще яких 30 років, що довело до так званої „руїни".

Нова армія, вперше, здається, зорганізована шведами, а наслідувана австрійцями та прусаками, відзначалася своєю піхотою із рушницями та багнетами, могла виконувати скомпліковані маневри на полі бою і стріляти сальвами. Потреба скорого стріляння вимагала постійних вправ, звідси конечність „муштри". Артилерія стала дуже рухливою зброєю. Все це вимагало добре вишколених, професійних вояків, які боялись своїх безпосередніх зверхників більше, як самого ворога.

Із тим сполучена доба самовистачальних, середньовеликих держав із абсолютними монархіями в типових випадках. Саме військо складалося у великій мірі з покидьків суспільства та змушених до служби чужинців і злочинців. Тому також військову тактику розбудовувано в напрямі втримання дисципліни та унеможливлення дезерції. Такого роду армію трудно було втримати тодішній українській державі — гетьманщині. Це пояснює, між іншим, чому в шведсько-російській війні Україна не відіграла такої ролі, як це мало місце за Хмельниччини 60 років перед тим.

Приходить Французька революція, а з нею принцип загальної військової служби. Це вперше великі маси ентузіястично настроєного війська, не дуже добре вишколеного, але відносно добре узброєного, стають для „традиційних" армій дуже серйозним суперником. Ця перевага ще краще проявилася за Наполеона, мистця в маневруванні великими масами війська, які були ужиNone, здається вперше, як гарматне м'ясо, без огляду на втрати. Концепт „гарматного м'яса" ось так видається нерозлучно пов'язаним із принципом загального військового обов'язку.

Не диво також, що перші, ще майже непомітні, невдачі французьких республіканських, а опісля наполеонівських військ мали місце при зустрічах із конвенціональними, але безоглядно уживаними арміями. Були це російські війська, які вперше зустрілися з французами під Суворовим. Вплив технології на французькі республіканські та на наполеонівські війська був також великий. Хоч із того часу не можна зареєструвати жадного децидуючого військового винаходу, великі маси війська можна було узброїти тільки завдяки фабрикації зброї та амуніції на більшу скалю та можливостям ті війська відповідно зодягнути, запровіянтувати та утримувати в доброму стані здоров'я. Тогочасна сітка доріг уможливлювала рухливість великих мас війська.

У XIX стол. Громадянська війна в Америці показала, як буде виглядати майбутня війна під матеріяльним оглядом. Остаточні зміни прийшли в формі бездимного пороху та масової продукції швидкострільних рушниць, машинових крісів та гармат із гідравлічними амортизаторами. Подібно, як у XV стол., оборона переходово перемагає офензивні засоби боротьби. Війна — так, як перша світова, стає статичною, і остаточно рішає її факт, яка країна має більші національні багатства і може довше витримати. У зв'язку з тимчасовою перевагою оборони, як також у зв'язку із відповідною політичною коньюнктурою, постає ряд нових малих держав.

На жаль, між новими державами нема України, не зважаючи на її відносно великий військовий потенціял. Українські визвольні змагання 1917-20 років не увінчались успіхом, бо не можна було наладнати нормального постачання війська бойовими припасами та амуніцією через відсутність відповідного промислу на землях під контролею української влади, не можна було через ворожу бльокаду наладнати довіз потрібних для ведення війни продуктів. Зокрема в Західній Україні відступ зі Львова — як здається, в той час мілітарно передчасний — без евакуації наявного тоді у Львові військового майна мав рішальний вплив на дальший перебіг українських визвольних змагань.

Розвиток технології, сполученої із конструкцією та продукцією авт і літаків, уможливив дуже рухливу другу світову війну. Великі індустріяльні потенціяли, потрібні, щоб масово продукувати машини для модерних армій, спричиняються до постання таких короткотривалих, але великопросторих імперій, як „III Райх".

Як кульмінаційна точка того розвитку військової технології прийшла атомова бомба. Здавалось тоді, що сама війна стала абсурдом. Усі політичні несправедливості виглядають, всилу „фактів", неможливими до усунення при помочі збройної боротьби, а тому фінальними, або щонайменше ґарантованими на довший час.

Але все ж таки відносно скоро вибухають нові війни: корейська, а потім в'єтнамська. Показується зараз таки, що на просторах ,обнятих тією війною, нема досить великих цілей, придатних для атомової бомби. Ще більше: існуючих цілей не вистачає навіть для з'єднань конвенціональних бомбардувальників. Особливо на лісистих і гірських теренах війна набирає специфічного партизанського характеру. Навіть великодержави мусять із партизанами боротися по - партизанськи. Самі партизанські способи боротьби підкріплюються такою модерною зброєю, як машинові пістолі, легкі машинові кріси, ґранатомети, „базуки" та безреакційні гармати. Партизани не є вже безборонними супроти танків. Хоча літаки та ґелікоптери завдають їм дошкульних втрат, вони не видаються, при-

(Закінчення на стор. 7-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

РЕЛІГІЯ І МЕДИЦИНА

„Написано, що не одним хлібим жив буде чоловік"
(Від Луки, IV, 4)

Істину, що „не хлібом єдиним" живе людина, але й іншими, духовими вартостями, повторює людський рід від початків Христової науки. Її зустрічаємо часто в Святому Письмі, а зокрема тепло й глибоко говорить про неї євангелист Лука, людина, що за своєю світською професією була лікарем, на той час науковцем.

Роздумування над суттю життя, фізичного і духового, стають особливо близькими під час Великого Посту, перед Великоднем. Чи то вже загальна атмосфера нашого середовища, релігійні заклики духівництва, чи, може, традиція, яку нам передали предки від колиски, але це факт, що у великопісний час ми почуваємо себе в церкві інакше, як кожної неділі. Слова чудової пісні „Хресту Твоєму поклоняємось, Владико" викликають у кожного не тільки роздумування над ідеєю великого терпіння і любови Розп'ятого, але й над суттю самого життя і його фізичної смерти.

Смерть. А що це таке? Адже ще ніхто докладно не вияснив, як то „бути мертвим" назавжди, ще ніхто не зробив фотознімок із того світу, щоб показати, чому саме на цьому світі треба жити за такими чи іншими принципами. Ніхто не з'ясував математичною формулою суті великопісного покаяння.

Це — не страх перед невідомим, бож знаємо, що є багато людей, які смерти не бояться, навіть знаємо старенЬких, немічних чи невиліковно хворих, які її чекають. А ось у всіх гнеться спина в покорі перед великою Правдою. Перестають бути важливими зібрані ощадності, придбані будинки, а навіть здоров'я. Людина просто про все це забуває, бо приходить рахунок, і кожному стає не то боляче, не то боязко за баланс... Людина старається облегшити себе від тягару промахів, які завантажують її духове життя. Вона відчуває, що з припиненням функцій шлунка приходить фізична границя, але з неосягненням духової рівноваги постає порожнеча. Вона страшніша.

Шукання духової рівноваги через визнання своїх промахів — це ніщо інше, як великопісна сповідь. Сильніші духово люди її не страшаться і не соромляться. Навпаки, вони — коли це щиро роблять — знаходять у цьому духове відсвіження, нервову рівновагу, заповнюють суть того життя, яке ближче до великої Правди.

Цікаво, що така християнська практика відігравала величезну ролю в житті людини, поки вона в своїх основах трималася міцніше. Але в добу ракетної швидкости розвитку цивілізації, останніми десятиліттями, ці звичаї меркнуть. У загальному поспіху людина оглядається за простішими і легшими методами: в таблетках із „транквілюючими" засобами вона шукає душевної рівноваги.

Тим часом лікарський світ, зустрічаючи в практиці не тільки умові недуги, але й нервові забурення, втрату духової рівноваги серед значного відсотка людей, функціональні недомагання, які не мають фізичної основи, а базуються на нервовому вичерпанні, — створив широко розгалужену ділянку психіятрії з відповідним методом т. зв. психотерапії.

Модерна психотерапія — це ніщо інше, як розмова пацієнта з лікарем, фахівцем нервових недуг, який ні до чого не змушує пацієнта, але направляє його самого на шлях аналізи переживань, недомагань, причин нервових струсів, браку рівноваги і т. д. Ідея такого методу полягає в тому, що коли людина сама розпізнає суть і причину свого нервового забурення, проаналізує їх і розпізнає недоліки, — вона духово виростає понад ці причини, свідомо старається їх направити і внаслідок того — видужує.

Подумати лише, яке це близьке в своїй основі до нашої, християнської, тисячолітньої сповіді! Правда, інші методи і ціль, але в кінцевому результаті — часто однакові висліди.

Знаємо з досвіду багатьох фахівців нервових недуг, що модерна психотерапія не має стовідсоткового успіху. Є чимало людей, які під цей метод лікування не підходять або із-за своєї вдачі або із-за браку сильнішої волі чи віри в себе.

Життя, справді, складається не тільки з шлунка, кровобігу чи вдихання кисню, але також з нервової системи, духової сторінки, моральних вартостей, коротко — з душі. Добре здоров'я „обох половин" людини — це необхідність, а слідкувати за ним повинен й той, що лікує фізичні недуги, і той, що покликаний лікувати духову сторінку. Вони один одного не виключають, навпаки — доповнюють.

Видається, що в цій добі шаленого поспіху цивілізації, коли можна користуватись багатьма здобутками медицини, поліпшуючи фізичне здоров'я, все ж у ділянці духовій варто частіше оглядатись на часи наших сильних духом предків і думати над їхніми здоровими методами лікування духових недомагань, частіше до них повертатись, зокрема до великопісних традицій. Вони ще нікому не пошкодили, навпаки — робили людей сильнішими, досконалішими. Бо без духового здоров'я життя стає порожнечею.

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина III

ПЕТРУША

(11)

Слухав ті речі Петруша, і кортіло його вступити в ту найвищу школу. Крім того, і це було головне, любив він науку про землю, про її таємничу будову, цікавили його ті надзвичайні кришталі, те диво природи, що так гармонійно й так точно додержувало своєї розмаїтої форми та барв у тісному зв'язку з своїм хемічним складом. Хотів пізнати таємницю творення чудових самоцвітів, фантастичних яшм, порфірів, малахітів, прекрасних мармурів, взагалі всі ті коштовні породи, з яких ще в стародавній добі будували величні храми та царські палати. Це все манило його своєю казковою красою. Ще більше хвилювала його відвічна премудрість і математична точність, закладена в основі всього світу.

Не боявся Петруша ніяких труднощів в науці. Звик ,що для нього ніколи ніяка наука не була тяжкою. Ось і тут у варшавськім університеті, спочатку було трудно, треба було складати додаткові іспити з фізики та математики, бо в семінарії цих наук не викладали, але він усе це подолав і став одним з найбільш успішних студентів.

Задумавши перейти до гірничого інституту в Петербурзі, Петруша почав розвідувати, що і як потрібно для того, щоб туди вступити. Виявилося, що там великі вимоги, треба складати конкурсові іспити з кількох спеціяльних наук, треба знати німецьку або англійську мову, треба вміти гарно креслити. Щороку приймають туди тільки 50 студентів, а до іспитів допускають 500. Є й такі, що складають іспити по кілька раз і то не завжди досягають своєї мети.

Це все Петрушу не лякало. Для нього значно гірше було, що студії в тому інституті тривали п'ять років, при чому лекції і практичні вправи виповняли цілий день, ще й дома треба було готуватись, креслити та розв'язувати різні завдання. Отже, зовсім не залишалось часу на те, щоб заробляти на прожиток. Хто не мав грошей, не міг там студіювати. А Петруша готівки не мав, стипендій в тому інституті не було ніяких, вступали до тієї упривілейованої школи діти заможних батьків, а немаєтні й не „рипались". Самі студії, книжки, приладдя для креслення — все це вимагало солідного забезпечення. Крім того, життя в Петербурзі було дороге, значно дорожче, ніж у Варшаві. Але Петруша вмів хотіти і шукав способу досягнути своєї мети.

Тож вирішив він, що буде служити у Варшаві в консисторії кілька років на добре плаченій посаді, одночасно даватиме приватні лекції, а при тому житиме дуже скромно і складатиме потрібні гроші. Добрячий „дядюшка", не схвалюючи цей плян, пропонував Петруші позичити гроші без процентів, але він не хотів починати своєї кар'єри з боргів, тим більше, що потребував час, щоб оволодіти німецькою мовою і підготуватися до іспитів.

Таким способом прожив Петруша у Варшаві сім років, не дозволяючи собі витратити ані одної копійки без крайньої потреби. Це була не легка справа для молодої, веселої і товариської людини з щедрою рукою. Але Петруша вмів додержати прийнятої постанови.

Петербург і повернення блудного сина

Приїхавши до Петербурґу, мав уже Петруша 27 років. На іспитах до інституту виглядав він солідніше від інших кандидатів, був добре приготований і перейшов тяжкий конкурс одним із перших.

Наука в інституті, поважна, скупчена, цікава, захопила Петрушу, і він цілком перейнявся та присвятився тій праці. Час летів йому непомітно, і він не дозволяв собі розсіювати свою увагу ні на що стороннє. Виключення робив лише для відвідин подільського землярства, до якого записався зразу, опинившись у чужому, холодному Петербурзі, та зрідка ходив до театру чи на концерти. Дуже любив гарний спів, особливо українські пісні. Взагалі тужив за Україною. Було в ньому і міцне почуття, яке жило довгі роки, але про яке не дозволяв він собі ані думати, вважаючи, що не сміє, не має права. Аж тут в Петербурзі, зформувалось, одночасно з якимсь душевним заспокоєнням, усвідомленням, що він своєю працею, своїми успіхами, своїм довголітнім відріканням заслужив собі право скинути з себе тягар ганьби і повернутися до родини, що тепер сміє поглянути матері в очі.

Отже, закінчивши з добрим успіхом перший рік інституту, вирішив Петруша на літні вакації поїхати до сестри Наталі, з якою зрідка листувався. Знав, що його мати живе тепер постійно в родині сестри.

І ось, нарешті, по десятьох літах „блудний син" повернувся до своєї родини.

Як відбулася ця зустріч — не знав ніхто. Делікатна Наталя постаралася, щоб ця зворушлива, душевно-інтимна сцена відбулася без свідків, і ніхто навіть з найближчих родичів не знав, що і як сказано в той кульмінаційний момент каяття. Правда, мало-хто знав всю історію з Петрушею, бо бабуся Пріся не була з тих людей, що жаліються та нарікають, а коли хтось питав Петрушу, де він так довго був, то відповідав, що служив „землеміром". Так це потім і залишилось, що коли хтось згадував про той період, то говорилось: „це тоді, коли Петруша був землеміром", що в дійсності ніби було правдою, бо фактично він, блукаючи, міряв своїми ногами землю.

З тої пори рік-що-рік приїздив Петруша з далекого Петербурґу на Поділля — на Різдво, часами і на Великдень та на ціле літо. Не зважаючи на свої скромні матеріяльні засоби, ніколи не забував він привозити цінні даруНки. Міг він це робити завдяки своєму вмінню гарно креслити. Були в інституті студенти, які приїздили на лекції у власних розкішних екіпажах, які мали шинелі на дорогому хутрі, і вони були раді, коли Петруша зголжувався накреслити за них якийсь проєкт. За це платили йому досить великі гроші. Отже, часто і на вакаціях Петруша креслив. А як йому було любо та мило, що він міг обдаровувати свою маму, свою любу Наталю та її родину!

Приїзд Петруші з Петербурґу завжди був зв'язаний з веселим розрухом та святочним настроєм. Він дуже любив усі старі святочні українські традиції, і бабуся Пріся строго того всього додержувалась. Її материнське почуття до Петруші росло в міру того, як розвивалась духовна особистість сина, і вона любила його не тільки за те, що він її син, але й за те, що він достойна загальної пошани людина. Не могла натішитися, що він вибився на добру дорогу, був добрим, чесним, працьовитим і ніколи не то не пив, але навіть не доторкався до горілки, як би його не припрошували. Казав :„дав зарік", „присягнув". Також не курив. Щождо дівчат, то тут зароку не давав, і дівчата багато шкоди наробили йому в житті.

(Далі буде)

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА І УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

ПРОФ. Д-Р ОМЕЛЯН ПРІЦАК ПРО ГАРВАРД І УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В НЬОМУ

Плянуючи це спеціяльне видання із матеріялів відносно українських студій в Гарварді та збіркової кампанії Фонду Катедри Українознавства на встановлення цих студій, редакція „Свободи" звернулася до д-ра Омеляна Пріцака, професора лінгвістики на Гарвардському університеті, голови Наукової Ради Фонду Катедри Українознавства і голови покликаного університетськими властями Професорського Комітету Гарварду для українських студій, одного з найвидатніших українських науковців та головного архітекта цих українських студій в Гарварді, прохаючи його про інформації й думку в таких справах, як завдання Наукової Ради, видавничі пляни, зв'язані з українськими студіями в Гарварді, його опінію про ці студії та про поширену думку, що Гарвард є, мовляв, „твердинею русофільства" в Америці. Нижче подаємо інформації й опінію проф. О. Пріцака в цих справах.

Наука чи просвіта?

У житті людської спільноти бачимо многогранність на кожному кроці. Коли йдеться про культурні справи, то многогранність особливо кидається в очі. Взяти хоча б школи. Залежно від віку і здібностей дитини і молодої людини, маємо цілу систему, початкових за авансованих та спеціяльних шкіл, включно із науково-дослідчими інституціями.

Одначе, не зважаючи на те, уся система градацій стисло пов'язана з собою. Уже середня школа (а не раз і початкова) користає із здобутків науки, що деякий час достосовує до них свою програму.

Значить навіть для правильного функціонування середньої школи наукові досліди є передумовою.

У житті нашої діяспори дуже важливу ролю відграють школи українознавства. Але силою обставин вони є на позиції „додаткової" школи. Тому вони ще більше — як відповідні американські школи — потребують здобутків науки в ділянці українознавства, щоб могти молодій українській людині дати відповідь на грядучі питання. А таких питань багато, починаючи від того, чому нам треба зберігати нашу культурну окремішність. Від якости відповіді часто залежить майбутність молодої української людини, а тим і всієї спільноти. Бо якщо відповідь не задовольняє то в молодої людини наростає комплекс легковаження всього українського — і перехід до англомовного табору.

А звідки взяти учителям шкіл українознавства відповідь? Вони не зможуть задовольнити своїх вихованців просвітницькою. Отже, треба інституції на найвищому науковому рівні, щоб давала допомогу практичному українознавству.

Практична шкільна робота, як і робота просвітянська, дуже важливі. Вони мають найдальший засяг у діяльності. Але їх успіх можливий тільки тоді, коли паралельно до них існуватимуть найвищі наукові лябораторії, де наука буде творитися.

Українська незалежна наука мала дуже коротке існування. Це були тільки роки 1894-1914 на західньоукраїнських землях і частинно 1917-1930 на центральних та східних землях. З огляду на те, навіть у людей, що колись були зв'язані з наукою, часто не находиться зрозуміння для стислої науки, обмеженої до вузького досліду.

Тому треба не забувати, що із нічого буде ніщо. Щоб просвітянська і пропагандивна робота були успішні, треба, щоб існували наукові робітні. На питання, поставлене у заголовку, „Наука чи просвіта?" відповідаємо: „І наука і просвіта", але важне у тому порядку — наперед наука, а опісля на тій науці побудована просвітянська і педагогічна діяльність.

Нові завдання Наукової Ради

Покликана в травні 1967 р. Наукова Рада виповнила з початком цього року своє основне завдання, до якого покликав її Фонд Катедри Українознавства. Вона вибрала відповідний університет та запропонувала плян влаштування там трьох катедр (мова, література, історія) та науково - дослідного Інституту. Можна б думати, що виповнивши в такий короткий час таке важке завдання, Наукова Рада закінчить свою діяльність.

Але Наукова Рада мусить продовжувати свою дорадчу діяльність. Правда, ФКУ уже більше не потребує, зате потребує Наукової Ради Гарвардський Комітет Українських Студій.

Ціла наука завдань находиться поза обсягом діяльности Гарвардського Комітету. Це підготовча праця, яка забезпечить пляномірний розвиток української науки. Так, як Гарвардський Комітет має за своє основне завдання використати усі можливості своєї інституції для українознавчих дисциплін, так Наукова Рада має тримати руку на живчикові культурного життя української громади.

Наукова Рада мусить проводити картотеки ресурсів, цебто потенціяльних студентів та вчених, будучи у постійному контакті з відповідними українськими установами. Збирати дані та документи про навчальні успіхи молодих адептів науки, піклуватися молодими талановитими україністами, дізнаватися про потреби шкіл українознавства і т.д.

Дня 6 квітня відбулося засідання Президії Наукової Ради, на якому був дискутований проєкт її конституції, який передбачає створення кількох рефератів для пляномірного виповнення майбутніх завдань.

Плануються м.ін. такі реферати:

а) Реферат шкіл українознавства із завданням — мати постійний зв'язок із керівними органами українського шкільництва, щоб ще на позимі середньої освіти діставати відомості про молоді таланти.

б) Реферат студентів буде вести картотеку усіх студентів-українців, які студіюють слов'янські та східньо-европейські дисципліни. Картотека буде охоплювати теж фотокопії із їх свідоцтв, щоб на випадок потреби (вільного місця) можна дістати найкращого кандидата.

в) Реферат наукового доросту буде збирати точні дані про молодих учених в ділянках українознавства. Гарвардський Комітет, діставши конкретні дані буде відповідно до конкретних можливостей подавати відповідним департаментам рекомендації для стипендій та обняття позицій.

г) Реферат українських наукових установ буде дбати про постійний зв'язок поміж Гарвардським Комітетом та українськими науковими установами.

ґ) Реферат наукових та літературних перекладів буде помагати Гарвардському Комітетові у підготованні до друку праць писаних українською мовою. Треба знову буде мати картотеку, а саме із адресами солідних перекладачів, до яких Комітет в разі потреби міг би звернутися з конкретною пропозицією.

Як бачимо, перед Науковою Радою ціла низка тяжких, але вдячних завдань. Бо велика українська наука не може бути залишена напризволяще: її треба пляномірно розвивати і постійно нею піклуватися.

Чи українознавчі катедри в Гарвардському університеті термінові?

В системі американських університетів є в основному два типи катедр: термінові, зв'язані з особою професора, та вивінувані (постійні).

Термінові катедри не належать постійно до департаментів. Ними розпоряджається декан після пляну росту свого факультету і так би мовити випозичає їх на період служби професора (20-30 років) відповідному департаментові, який потребує допомоги.

При тому тут діють такі дві основні критерії:

а) Університет зацікавлений визначним вченим із престижевих мотивів; він робить високу оферту даному вченому і тоді його фах включається в систему даного департаменту.

б) Університет хоче з деяких тактичних причин (наприклад, щоб дістати якусь високу допомогу фундації або держави), щоб у його системі була репрезентована дана дисципліна. Знову повторяється те саме. Звертаються з високою офертою до доброго вченого (найкраще із світовим ім'ям) на час його приналежности до університету, катедра передається до диспозиції даного департаменту.

Але коли професор помре або піде на емеритуру, катедра знову вертається в розпорядження декана.

При тому можна теж згадати програми, що їх випробовує університет. Ось, напр., Університет Міннесоти виявив деякі зацікавлення справою української навчальної програми і — якщо б якийсь департамент признав, що для нього найважливішим поширенням було б мати українознавчу програму — цей департамент, теоретично беручи, був готовий дати даній програмі до диспозиції чотири відсотки від суми 500.000 дол., цебто 20.000 дол. (при умові, що українська сторона дасть зразу повну суму 500.000 дол.) на період 10 років. Якщо програма розвивалася б добре (цебто, якщо було б річно принаймні 20 докторантів) то були б вигляди по десяти роках відновити програму. (Закони стейту Міннесоти не дозволяють установляти з допомогою стейтових грошей програм на постійно). Якщоб виявилося (а у випадку програми українських студій треба радше рахуватися власне з тією можливістю), що програма притягає тільки невелике число докторантів, тоді очевидно така програма не відновлялася б.

Українські катедри в Гарвардському університеті належатимуть до другого типу. Вони будуть вивіновані, значить, встановлені на постійно. Як довго існуватиме Гарвардський університет, без огляду на те, чи будуть (скажім за сто або двісті років) ще жити українці в ЗСА чи ні, дані катедри будуть досліджувати і навчати виключно українознавчі дисципліни.

Також число студентів чи докторантів тут не грає ніякої ролі. Навіть, якщоб цілими десятиліттями (чого ми маємо право не сподіватися) не було ні одного студента зацікавленого українознавчими дисциплінами, все таки катедри будуть продовжувати свою діяльність.

Саме та забезпеченість гарантує нам тяглий розвиток української науки. Професори, що займатимуться плянуванням наукової роботи в ділянках українознавчих дисциплін, могтимуть з повним довір'ям братися до діла. Тут не треба буде влаштовувати „потьомкінські села", щоб удержатися на посаді. Наука — як дорогоцінна рослина — вимагає повільного росту. Тому члени Наукової Ради вибрали одинокий можливий шлях — вони доводили Фондові Катедри Українознавства творити вивінувані, постійні, вічні катедри.

НАЙСТАРШИЙ БУДИНОК ГАРВАРДУ

Гарвардський університет, найстарший в Америці, був встановлений вже 16 років після того, як паломники висадились у Плимуті. Вже 28-го жовтня 1636-го року Загальний Суд погодився пожертвувати 400 фунтів, — що становило одну четверту частину річного податку колонії Массачусетс — „на школу або колледж". В тому часі наступного року покликано першу Раду Наглядачів, а перші виклади для 12 студентів почалися в літі 1638-го року. Із давніх будинків Гарварду, що залишились, найдавніщим є побудована в 1720-му році „Массачусетс Голл", яку і видно на цій фотознимці та в якій відбулися наради й в якій 22-го січня ц.р. точно у 50-річчя проголошення незалежности УНРеспубліки, проголошено згоду університетських властей на встановлення українських студій в цьому передовому університеті.

Рената Голод-Третяк

СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

Серед різних шкіл і факультетів Гарвардського університету найближче пов'язані з собою це Harvard College, Radcliffe College та Школа аспірантів — Graduate Scoool of Arts & Sciences. Гарвардський коледж це чоловіча нижча школа, котра нараховує 4400 студентів. Ця школа є чи не найбільш престижевою в американському суспільстві. За час свого 300-літнього існування вона дала державі чимало державних мужів (в тому числі кількох президентів), провідників індустрії та економії, деяких творців американської політичної думки — різних напрямків...

Редкліф коледж — це паралельна жіноча школа, котру засновано з кінцем 19-століття, щоб дати можливість дівчатам університетського віку одержувати знання від професорів та інструкторів при Гарварді. Спочатку той коледж провадив окремі курси. Згодом власті обох коледжів рішили не подвоювати курсів та почали інтегрувати кляси і програми. Від 1948 року студенти Редкліфу беруть участь у всіх курсах Гарвардського коледжу і професори є там спільні.

Нижча школа зі своїми двома частинами, визначним професорським складом та близьким зв'язком поміж студентами й інструкторами запевняє найкращу загальну університетську освіту. Зате і Гарвард і Редкліф приймають дуже малу кількість нових студентів на рік (1200) і там є відносно трудно дістати фінансову допомогу.

Школа аспірантів дещо відмінного характеру. Формально створена 100 рр. тому, щоб систематично підготовляти нові кадри науковців та університетських вчителів, вона чисельно вдвічі більша, рекрутує 90% своїх студентів з найкращих градуантів інших університетів Америки та з закордонних шкіл і на базі тільки їх академічних успіхів забезпечує їм оплату — прожиток на час вищих студій.

Нижча школа та школа аспірантів разом творять гуманітарний факультет „артс-сайенс", користуються тим самим або подібним професорським складом, всіми університетськими музеями і колекціями.

Чільну ролю в програмі навчання студента нижчої школи відіграє інструктор, який привчає студентів до дискусій і т. д. Такого роду програма дає студентові спонуку до поглиблення знання в курсі, нові напрями зацікавлення та опіку. Інструкторами працюють аспіранти, котрі таким способом набувають педагогічного досвіду.

Коли в нижчій школі програма студій дає загальне знання з різних ділянок, то в школі аспірантів кожний студент стає фахівцем, котрий зосереджує свої студії в одній ділянці, чи радше в одному аспекті певної ділянки. Впродовж 2 років приписаної резидентури він бере участь в заавансованих курсах і семінарах у своїй вибраній ділянці. За той час аспірант переходить чимраз то більше на самостійну працю в джерельних довідках і дослідах, під наглядом свого дорадника — професора, котрого зацікавлення близькі до студентських. В цій самостійній праці дуже важливу ролю відіграють численні бібліотеки, колекції, лябораторії і музеї Гарварду.

На першому місці стоїть ціла бібліотечна система Гарварду — найбільша університетська бібліотека у світі. До цієї бібліотеки належить бібліотека гуманістичного факультету (це найбільша її частина), бібліотеки різних інших факультетів, університетські архіви та 33 спеціяльні бібліотеки при різних дослідних осередках і інститутах.

Мистецький музей „Фаґ" — це найбагатший університетський музей мистецтва в світі. Він має визначні колекції італійського (XIII-XVII ст.), французького (XVIII-XX ст.), перського та індійського (XIII-XVIII ст.) малярства, західньо - европейського рисунку (X-XX ст.), графіки, китайської та японської скульптури, кераміки, бронзи, клясичної скульптури й кераміки та модерного американського мистецтва. В додатку музей провадить реставраційну лябораторію та курси для тих студентів, котрі плянують працювати в музеях. Є ще музей германського мистецтва, семітський музей, китайський музей, музей „Пібоді", містить пребагату етнографічну і антропологічну колекцію з американських континентів, з Африки, Малайзії і Мікронезії. Пов'язані з цим музеєм є музеї палеонтології, геології, порівняльної зоології і ботаніки. Віддільно точних наук обладнані модерними лябораторіями, обчислювальними машинами, обсерваторіями, мають заповідники тощо.

По перших двох роках студій студента набирають менш формального, зате більш самостійного характеру. Слідуючі роки аспірант провадить як інструктор, приготовляється до заключних іспитів та пише докторську працю. В багатьох випадках це останнє пов'язане з поїздкою за кордон, до архівів, музеїв. Пересічний час аспірантури триває від 3 до 5 років.

Своїми науковими засобами, визначним професорським складом та програмою студій Гарвард дає студентові - градуантові чи Гарварду чи іншого університету, неперевершені можливості для підготовки до дальшої наукової праці.

Пляни видавничої діяльности в Гарварді

Студії українознавчих дисциплін не мають традиції в ЗСА. З огляду на те треба в першу чергу створити для них солідну базу, якою є видання відповідного періодика, джерельних матеріялів, наукових праць та підручників.

Плянується розпочати видавничу діяльність уже в 1969 р. У зв'язку з тим ведуться переговори з відповідними видавництвами, авторами та співробітниками.

В першу чергу почалися підготовчі акції у справі видання р е п р е з е нтативного англомовного журналу для українознавчих дисциплін. Він буде мати назву „Гарвардський журнал українських студій" (Harvard Journal of Ukrainian Studies). Це буде спочатку річник; опісля правдоподібно він стане виходити кожного півроку.

Об'єм його буде приблизно 400-450 стр., разом з індексом. Журнал буде складатися із двох головних частин: статті англійською мовою та бібліографія.

Статті будуть подавати висліди дослідів учених у 3-ох головних ділянках українознавства: мови, літератури та історії. Очевидно, там буде теж місце для наукового обміну думок та дискусії. Крім того, у кожному числі друкуватиметься переклад одної важної статі сучасного або давнішого українського вченого. При тому спеціяльну увагу звертатиметься на роботи цікаві з методологічного погляду.

Метою бібліографії буде охопити усе, що було опубліковане на українознавчі теми за останній рік, без огляду на місце появи та мову, якою написана дана праця чи стаття. Бібліографія буде типу обговорюючої, т. є для кожної позиції буде присвячено кілька рядків або речень, де подасться коротко про зміст і характер кожної праці. Щоб виконати це завдання, треба великого штабу співробітників. Тому вже тепер ведуться розмови із управою Товариства Бібліотекарів та поодинокими науковцями.

Журнал буде мати серію суплементів: там друкуватимуться оригінальні наукові праці, зокрема дисертації написані в одній із трьох катедр українознавства.

Наступним виданням намічається „Гарвардські українські монографічні серії" (Harvard Ukrainian Monograph Series), що мали б 6 кількох відділів. Спільним для всього видання буде б вступи англійською мовою, де будуть подані біографічні дані про одного автора, його вклад в одну українознавчу дисципліну, повна бібліографія та індекс.

Одна серія буде називатися: „Джерела української культури" (Sources of Ukrainian Culture). Сюди входитимуть пам'ятки старої і середньої української історії (напр. Галицько-волинський літопис, Грамоти галицько-волинської держави, козацькі літописи і т. д.)

Друга серія „Клясики української літератури" (Classics of Ukrainian Literature). Там друкуватимуться в першу чергу автори середньої доби нашої літератури (напр. релігійна полеміка, бароко) та твори нової доби, що з тих чи інших причин не передруковуються, або не друкуються взагалі в окупованій Україні. Такі спеціялісти як проф. І. Шевченко, проф. В. Бурггарт, ред. Б. Кравців та другі уже виявили зацікавлення співпрацювати.

Врешті третя серія „Клясики українських гуманістичних наук" (Classics in Ukrainian Humanities) буде посвячена вибраним (або повним) творам українських учених в ділянці мови, літератури та історії 19 та 20-го століття. Ця серія зокрема важлива тим, що багато українських вчених друкували свої праці у різних журналах, які важко найти поза межами України. Для праці кожного визначного українського вченого буде до диспозиції принаймні один том. Тут вистачить назвати кілька імен, що їх твори в першу чергу будуть видані: Володимир Антонович, Агенор Артемович, Михайло Грушевський, Олександер Грушевський, Дмитро Багалій, Дмитро Дорошенко, Іван Каманін, Мирон Кордуба, Агатангел Кримський, Іван Крип'якевич, Пантелеймон Куліш, Олександер Лазаревський, Михайло Максимович, Вадим Модзалевський, Олександер Потебня, Василь Сімович, Кирило Студинський, Степан Томашівський, Василь Щурат і інші. Очевидно, плянується теж видавати вибрані твори авторів, що діють на еміграції, під їх власним доглядом.

Важне місце у видавничій діяльності матиме серія підручників. Плянується видавати в першу чергу кількатомні вступи до історії та історії літератури. Там будуть подані конкретні факти із бібліографією, розроблена методологія та додані всякі помічні таблиці. Пляни підручників будуть обговорюватися в наукових журналах та пресі.

До серії підручників входять також словники. Так, наприклад, повний словник українських морфем уже підготований і скоро зможе піти до друку.

Очевидно тут подані тільки деякі напрямні. Конкретна реалізація поданого тут загального пляну, як теж і практична праця викладацька подасть корективи та доповненя у ньому.

Чи Гарвард центр русофільства?

Однією з типових прикмет українців — це дефензива. Тому ми так легко піддаємося під „чар" татарських вістей. При тому, ті, що найменше поінформовані, найголосніше передають такі татарські вісті.

Тому не диво, що перша реакція багатьох українців на пляни влаштувати катедри українознавства в Гарварді була така: таж Гарвард центр русофільства!

Очевидно, їм не приходило до голови перевірити таку опінію. Або сказати собі, що якщо це правда — то власне тому, нам треба мати катедри саме там, щоб протидіяти русофільству.

Одначе справи маються цілком інакше. Як це і можна б очікувати від великого університету — Гарвард (цебто ті, що відповідають за наукову політику університету) здає собі добре справу із справжньої ситуації у Східній Европі. Тому тепер, в час, коли американська наука Східної Европи вийшла із стадії немовляти в пеленках, Гарвард, в особі свого декана проф. Форда — з великим ентузіязмом прийняв пропозиції української громади. Він є гордий з того, що буде першим університетом країни із повною програмою українознавчих студій.

Якщо б тут був центр русофільства — російську історію не викладав би такий приятель усіх поневолених народів як проф. Пайпс, противник концепції якого недавно Академія Наук СССР видала спеціяльну книгу.

Якщо б Гарвард був центром русофільства — в і н (як багатий університет країни із більше чим мільярдним капіталом) — не поцікавився б грішми української громади.

Але на прикре розчарування для багатьох українців в ЗСА русофільство Гарварду це тільки криклива і безпідставна „татарська вістка".

Важливість дотримання реченців!

В розмовах на тему Центру Українських Студій в Гарварді громадяни питають: „А що буде, коли ми до умовлених реченців не вспіємо зібрати потрібних фондів, щоб повністю сплатити катедри та інститут?" В першу чергу це спричинить підвищення ціни.

В 1966 р. катедра коштувала $500.000 в Гарвардському Університеті. Сьогодні на вивінування одної катедри потрібно вже $600.000. Отже, не сплативши на час зобов'язання, ми наражаємо себе на погоню за інфляцією, яку з кожним втраченим тижнем буде важче дігнати, щоб забезпечити існування катедр на постійно.

Другим таким негативним наслідком може бути втрата досвіду старших віком наших науковців для молодої генерації, яка під час своїх нормальних студій не має безпосереднього й постійного ділового зв'язку з українськими - сеньйорами через брак зформалізованого і тривкого академічного форуму-катедри.

Недруги української справи стараються представити діяльність і домагання української спільноти в ЗСА як вибрик „незначної групи неповажних е к с периментів". Ми не сміємо давати їм на це аргументів своїм літеплим ставленням до найбільшого почину української еміграції в ЗСА.

Концерт Хору „Кобзар" на ФКУ

Українське Співоче Товариство „Кобзар" у Філядельфії постановило передати увесь дохід із свого річного концерту, що має відбутися 25 травня ц.р. в залі Бенджемін Френклін Гай Скул — на Фонд Катедри Українознавства. Дириґувати хором на концерті буде довголітній керівник проф. д-р Антін Рудницький.

Т-во „Кобзар" має на меті плекати українську пісню і через неї ширити знання про Україну поміж нашим англомовним оточенням.

Під час концерту плянується також роздача виплачених грамот усім членам, добродіям та меценатам Фонду Катедри Українознавства. Хочемо вірити, що українська громада у Філядельфії відгукнеться на цей добрий почин і належно його зацікавить та, що кожний, хто виходитиме з концерту, могтиме похвалитися щонайменше грамотою члена ФКУ.

Тож прохаємо запам'ятати дату 25 травня!

В. Ш.

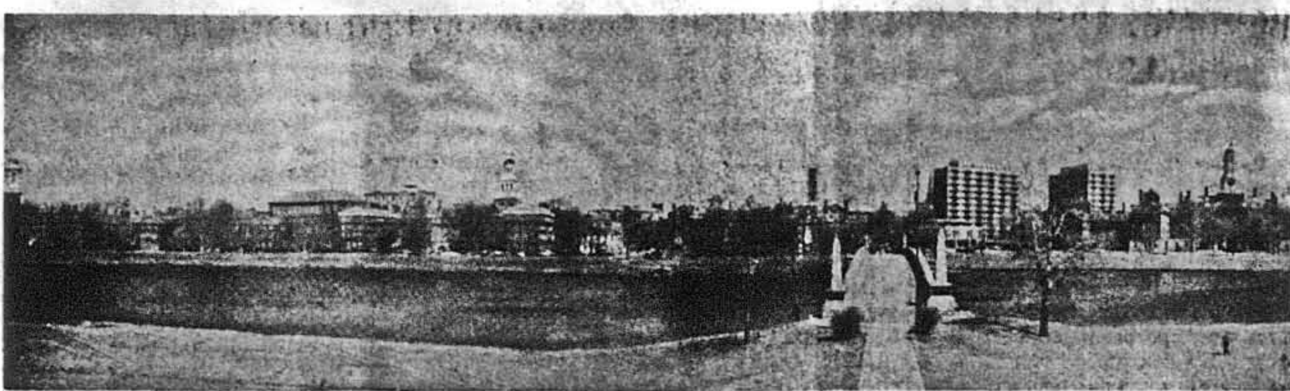

Загальний вид на комплекс будинків Гарвардського університету

СТУДЕНТИ ГАРВАРДУ ПРО ФКУ, ГАРВАРД І УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В НЬОМУ

Студенти і ФКУ

Хоч студенти мужуть бути горді, що концепція ФКУ виринула з-поміж них, але на цім наша участь в цій справі не може закінчитися. Тепер настав час підтримати задум конкретною працею. Більшість студентів не може безпосередньо жертвувати на ФКУ. Але можемо і мусимо діяти на всіх відтинках студентського життя, щоб збіркова кампанія ФКУ скоро і успішно завершилась.

Кожний студент, як вже дозріла людина, має певний вплив у своїй родині і в колі близьких знайомих. Коли цей вплив і ці зв'язки зужити на користь ФКУ, то ми зможемо осягнути повних успіхів. Такий підхід вимагає небагато, бо лише кілька слів пояснення чи переконання. Правдоподібно, родичі радо пожертвують, коли побачать зацікавлення своїх дітей у цій справі. В кожнім разі, коли студенти діятимуть, то зможуть познайомити з ідеєю ФКУ і втягнути до співпраці основні клітини нашого суспільства.

Необхідна також участь студентів в акції ФКУ на рівні місцевих студентських громад і клюбів. У кожному осередку українців в Америці студентські клюби чи громади визнані речниками студентських поглядів і наставлень, так що в даній справі найкращим доказом нашого зацікавлення ФКУ буде активна підтримка і співпраця наших клюбів і громад. Студентам відомі різні способи збирання фондів: коляда, забави, загальні імпрези. За добрий приклад такого роду діяльности може послужити оригінальне і вдале Свято Крут, котре зорганізувала філія студ. громади, із якого поважний дохід в сумі 500 дол. пішов на ФКУ. Ще кращі висліди може дати співпраця студентів з місцевими комітетами ФКУ, особливо в такій формі: місцеві комітети розголошують збіркову кампанію і приготовляють списки можливих жертводавців, а студенти, телефонічно або особисто, налагоджують зв'язок з цими людьми і переводять збірку. (Саму передачу грошей дуже облегшує плян „Самопомочі", про який згадувано).

Велику відповідальність за ФКУ мають студентські союзи, а головно СУСТА. Десять років тому СУСТА спонзорував ідею ФКУ, тепер він мусить вести перед в змаганні за її здійснення. Хоча передача майже цілої цьогорічної коляди на ціль ФКУ була гарним жестом, однак діяльність СУСТА мусить бути ширша і більш постійна. Треба б збільшити „штаб" людей при головній управі, котрі займалися б справою ФКУ. Сам напрям праці СУСТА повинен бути інформативно-координаційного порядку. Відповідні чинники в управі можуть повідомляти місцеві громади про перебіг кампанії і подавати їм конкретні вказівки до дальшої праці. З координаційної точки зору, СУСТА може витворити і підтримати дух конкуренції між громадами щодо успіхів у збірковій кампанії. Завданням зовнішньої політики СУСТА в справі ФКУ може бути побільшення впливу і натиски на установи, які представляють вершини зорганізованого українського життя в діяспорі, щоб і вони дали або посилили підтримку для ФКУ.

Очевидно, що вищезгадане вказує тільки на деякі можливості допомогти ФКУ, але сподіваємось, що дальші вказівки в цій справі виринуть вже не з теоретичної дискусії, а з конкретної роботи.

О. Субтельний

Чому студенство видвигнуло ідею заснування кадетри,

Українські студенти можуть нині з гордістю дивитися, як їх концепція майбуттнього розвитку української науки в Америці здобуває чимраз сильнішу підтримку, моральну і матеріяльну, широких кіл громадянства. Бо дійсно, ідея катедр виникла і вже десять років пропаґується ніким іншим, як наймолодшим нашим суспільним прошарком? Над цим варто застановитись.

Одним із наслідків потрясень другої світової війни було переселення до Америки нової, досить чисельної, української еміграції. Цей приплив свіжої крови мав велике значення, бо на економічній базі, створеній старшою заробітковою еміґрацією, нові переселенці, національно і політично свідомі, змогли розгорнути багато ширшу діяльність. Тут виринає цікавий контраст. Старші еміґранти та їх діти вже почали були включатися в американське суспільне життя, але дуже часто при тім втрачаючи зв'язок з українством. Нова еміґрація, навпаки спрямувала всю енергію на своє самозбереження, як національної групи. Від американського життя, яким перед тим мало цікавилися і про яке мало знали, вони майже вповні відмежувалися. У своїй важливій і трудній роботі збереження своєї української ідентичности вони користувалися тими ж засобами, що і в Галичині, тим досвідом, що його здобули в міжвоєнний період. Серед певної байдужости до науки, українські науковці пробували тут продовжувати свою роботу в установах, що перше постали як калька крайових, а тоді пройшли через фільтр переходових еміґраційних таборів. В Америці вони продовжують ту саму роботу, часами вносячи важливий вклад в українську науку. Але в американський академічний світ вони не включилися, обмежуючи тим ефективність своєї роботи й притягаючу силу для нових науковців. Цим і не створено твердої бази на їх довше існування.

Один сеґмент українців, одначе, мусів включитися в американське суспільне життя. Це й були власне студенти, які силою факту виховання в американських школах не могли остатися ізольовані від процесів, з якими на кожнім кроці доводилося стрічатись. Бачучи, що в Америці саме наука є базою політичної і суспільної діяльности, українські студенти почали впроваджувати цей принцип і в українське життя. Вони зрозуміли, що еміґрантська політика консервування стану посідання — невистачальна. Не живучи в минулому, а маючи життя перед собою, студенти зрозуміли, що тільки така наука принесе користь поневоленій Україні. Наша наука мусить бути нарівні з американською наукою. Вона не може розвиватися в ізоляції, а лише в творчому зв'язку з цілим науковим світом. Тому українські студенти зробили єдиний можливий висновок: включити українську науку в американський академічний світ, створити катедри українознавчих дисциплін при передовому американському університеті. Український загал в Америці зрозумів правильність цієї концепції, і тепер студенти є свідками, як їх молодечий запал перебирає все зорганізоване українство Америки.

Л. Гайда

Чи будуть студенти,

Вже тепер, навіть перед відкриттям першої катедри, можна твердити, що студентів українознавчих предметів на Гарварді не забракне. Це не порожнє бажання чи мрія — на це є ціла низка об'єктивних підстав.

Щоби мати притягаючу силу, кожний фах мусить мати запевнений „ринок збуту", себто можливість праці по вибраній професії. Це перша і найважливіша передумова для студентів. Сам факт створення катедр аж із трьох українознавчих дисциплін ґарантує вже студентам можливість праці. Кожна катедра може бути обсаджена одним дійсним, або двома „associate" або „assistant" професорами. Отже, тут буде можливість затруднити шістьох україністів при самім тільки Гарварді. Розбудова українського відділу в бібліотеці запевняє також евентуальне затруднення бібліотекаря, завідуючого україністикою.

Певна конюнктура в американському науковому світі дозволяє нам предбачувати, що згодом інші університети, вже за свої фонди, будуть встановлювати катедри з деяких українознавчих дисциплін, тим самим відкриваючи можливості праці. Найважливішою з обставин, що дозволяють на таке твердження, є сам факт, що Гарвард відкриває українські катедри. Гарвард — це провідний університет в Америці, з яким пробують конкурувати інші університети. В цім своїм змагу вони пробують дорівняти Гарвардові в обсягу і якості своїх програм, отже евентуально також і з українознавства. Це відноситься головно до тих університетів, що вже мають сильні відділи славістики, так як Колюмбія, Берклі, Індіяна. В кожному з них вже викладалися спорадично деякі (головно початкуючі) курси української мови, але щойно з відкриттям катедр в Гарварді поширюються перспективи їх дальшого розвитку. Також факт існування українських програм в університетах Канади (хоч не всі вони дозволяють здобути вищі наукові ступені) дає причину сподіватись деякої кількости студентів з Канади на підвищення своїх наукових ступенів, що в свою чергу запевнить ще кращий розвиток україністики в тій країні. Цікаво, що в Канаді до екзекутиви КУК-у вже насівають прохання студентів про інформації відносно українських студій в Гарварді.

Піднесення українознавчих предметів в загальній системі навчання в Гарварді до ранґи головних предметів, рівнорядних з іншими славістичними та східньоевропейськими дисциплінами, відкриває ще більші можливості. Отже ж тут цілком добре можна бути студентом-аспірантом, маючи дану українську ділянку за свій головний предмет, так як можна було її мати перед цим підвищенням як побічний предмет. Одержавши науковий ступінь з Гарварду, маючи українську мову або українську літературу чи українську історію, як головний предмет, науковець зможе зайняти професуру мови чи літератури в департаменті славістики, або професуру східньоевропейської історії в департаменті історії, так само як займали їх ті, що діставали свої ступені, маючи російські дисциплін, як свій головний предмет. Так що українському фахівцеві можна буде одержати посаду навіть в університетах, які спеціяльних українських катедр не мали й не будуть мати, бо повноцінна програма на повноцінному університеті з якоїнебудь ділянки є повноцінною.

Також не треба забувати, що з курсів українознавства будуть користати не тільки тільки ті студенти, які думають спеціялізуватися в україністиці, факультет славістики на Гарварді, як і в інших університетах, вимагає від своїх студентів знання не тільки головної слов'янської мови й літератури, але принаймні ще однієї побічної. Тут цілком добре можна предбачувати поважну кількість студентів, котрі виберуть українські ділянки як побічний („майнор") предмет. Українству не тільки залежить на добрих спеціялістах - україністах. Нам важливо теж, щоб майбутні учителі й професори інших слов'янських мов чи культур (головно російської) мали добре обґрунтування в українських дисциплінах і не ширили потім неточних інформацій, проти яких нам так часто доводиться боротись.

Не можна сподіватися, що всі студенти будуть професорами університетів. Ми є свідками невідрадного явища, що з року в рік меншає кількість учителів у школах українознавства. Можливості побути в них школах, а також і в парохіяльних народних та середніх школах Америки і публічних школах Канади напевно заохотять нашу молодь на українські студії в Гарварді.

Катедри українознавства будуть притягати не тільки українських студентів, але й американців. Для деяких майбутніх спеціялістів східньоевропейських студій це може бути з цілком конкретних причин. Інших буде притягати „екзотика" невідомого, як притягає їх на курси фолкльору американських індіян чи мови азійських якутів.

Отже, є всі об'єктивні причини на притягаючу силу катедр. Лишається ще суб'єктивна проблема — чи буде між нашими студентами зацікавлення українськими дисциплінами? Думаю, що буде. На це вказує велика кількість українців, які спеціялізуються в інших слов'янських мовах і літературах та східньоевропейській і російській історії. Багато з них концентрували б увагу на українських ділянках, якби була тільки можливість їх вивчати. А чи така можливість буде — залежить тепер від жертвенности української громади.

Л. Гайда

Степан Шипилявий

ЗА ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ

Нині маємо такі можливості дати голос українській науці, яких не було впродовж сотні років. Один з найкращих університетів Америки, відомий Гарвардський, підписав умову з представниками Фонду Катедри Українознавства про створення при цьому університеті трьох катедр: історії України, української мови і літератури та Інституту Українознавчих Студій.

Нас ніколи світ не зрозуміє, ніколи не буде поважно ставитись до наших наболілих проблем, якщо обмежимось виключно лише до летючок, брошур чи праці наших науковців, якщо ці видання будуть друковані на не відповідному папері, в друго чи третьорядних друкарнях, з хибами в перекладах тощо.

До поважних справ треба поважного підходу. Працю може того ж самого автора, але виданої під фірмою Гарварду, кожний науковець чи дипломат візьме в руки без жодних упереджень, зміст твору може критично сприймати, але ніколи легковажно, бо на ньому печать Гарварду.

Інститут Українознавчих Студій при Гарварді віднайде по архівах світу скарби нашої сивої давнини: договори з Візантією, документи про зв'язки наших володарів з тодішнім Заходом (Ярослав Мудрий був тестем цілої Европи), зв'язки Козацької Держави, діярії канцлера Гетьмана Хмельницького — Самійла Зорки, договори України, як самостійної держави, з Польщею, Швецією, Московщиною, Туреччиною, Молдавією, Семигородом та іншими сучасними потугами. Інститут Українознавчих Студій при Гарварді дасть світові вірне насвітлення сучасного стану колоніяльної України.

Щоб ці три катедри та Інститут зробити живими і творчими, на це потрібно три і пів мільйона долярів. На наші поняття, це головокружна сума, бо ж за 9 років праці ФКУ зібрано досі $301.407.00. Але досвід дев'ятирічної праці каже нам вірити, що можемо цю квоту зібрати. Основою цієї віри є те що 300 тисяч зложило всього 2 424 індивідуальні особи та 300 організацій.

Зібрану вже квоту нам треба побільшити вдесятеро, і перед нами питання стоїть руба: чи наша мільйонова спільнота настільки здорова, щоб знайшлось 25-30 тисяч фундаторів по 100 дол.?

Чи зпоміж стотисячної нової еміґрації, що зветься політичною і як така користала зі всіх привілеїв перебування в таборах і переїзду за океан, чи знайдеться поміж нами четвертина людей чесних, дійсно політичних еміґрантів і патріотів свідомих своїх істотних завдань, що вплатили б по 100 дол?

Чи зпоміж наших піонерів, перед трудами яких ми схиляємо в пошані голови, загосподарених, з ощадностями, знайдеться хоч невеликий відсоток, щоб зі своїх заощаджень призначили частинку на таку важну справу, яка трапляється раз на віки, і закріпили своє ім'я в історії?

В кінці чи тут народжені американці українського роду, що може й не володіють українською мовою, але визнають віру своїх батьків, належать до церкви, в яких їх охрещено і вінчано, чи знайдеться між ними пропорційна до потреб кількість, щоб у пошані до свого роду і для добра його імени зложили стодоляровий даток?

Є всі познаки, що ми можемо впродовж короткого часу потрібну квоту скласти. Бо вплата на таку ціль сто, п'ятсот чи 1.000 долярів нікого не зруйнує і не підірве його матеріяльної рівноваги.

Невеликий гурток людей цій справі жертвує свій труд, свій вільний час, час відпочинку — аж до самовідречення. Одиниці своїм ім'ям ручать за нас, за українську спільноту перед Гарвардом, тому ми не сміємо цього легковажити і цим знівечити всі тяжким трудом набуті можливості, бо ми стягнули б на себе осуд історії, осуд поневоленої Батьківщини, і осуд наших нащадків.

Змагаємось в обороні волі і правди десятки років, в цьому змагу наші великі жертви — раніше в бою УПА, а в останні роки наші молоді інтелектуали в Україні, в розквіті свого життя жертвують розлукою зі своїми маленькими дітьми, на довгі роки приречені на заслання...

Запитаймо себе: що означають в порівнянні з тими жертвами наші доляри?

Відділ 484 УНСоюзу в Ютиці пожертвував 100 дол. на ФКУ

На Фонд Катедри Українознавства 484 Відділ УНСоюзу в Ютиці переслав чек в сумі 100 дол. Відділ не посідає великої фінансової резерви, бо приходи Відділу базуються тільки на 5-центових місячних членських вкладках, які в першу міру уживаються на квіти і Служби Божі по померлих членах, а останню частину на народні потреби. Тому, що Катедра Українознавства являється народною, на Річних Зборах 484 Відділу УНСоюзу, які відбулися 14 січня 1968 р. винесено постанову виділити з відділової каси $100.00 на ту ціль.

До цього часу Союзові Відділи, зглядно його членство завжди були передовими поміж жертводавцями на народні і харитативні цілі, тому і в збірці на Фонд Катедри Українознавства не повинні остатися осторонь.

Ті Відділи, які фінансових резерв не посідають, повинні приступити до проведення збірки, і то негайно, поміж своїми членами і не членами, бо є чимало менш заможних родин, яким не під силу вплатити $100.00.

Володимир Запаранюк

Ірена Лаврівська

ВЕЛИКА, РАДІСНА ВІСТКА

Велику, радісну для нас, новину певно вже всі знають: при Гарвардському університеті постала Катедра Українознавства!

Це велика подія вимагає від нас і великої уваги. Рідко коли трапляється нагода, щоб була так корисною для нас і нашої справи, такою важливою в загально-українському маштабі.

Катедра при Гарвардському університеті дасть нам право вступу до всіх світових бібліотек, право голосу у всіх наукових справах, леґалізує наше становище у всіх спірних справах наукового характеру; дасть академічну плятформу, з якої ми можемо говорити до інтелектуального світу Америки — світу, який формує політичний світогляд і впливає на реальну політику держави. Гарвардський Ун-т уже випустив чимало відомих українцям політиків. Крім цього, Гарвард дає стипендії: наші молоді люди могтимуть студіювати україністику, діставати докторати і доповнювати ряди професорів старшої ґенерації.

Катедра українознавства при Гарвардському університеті це, фактично, вже доконаний факт. Пороблені всі пляни створення українського наукового центру при Гарварді і, можливо, перенесення туди Осередку НТШ із Сарселю з Франції.

Коли б сповнилося, коли би ми вміли цього доконати, тоді ми могли б сміло сказати, що українська еміграція в Америці своє завдання на відтинку науки виповнила.

Але для цього треба жертв. Праці і жертв. Бо на перешкоді до повного завершення справи є фінанси. Гроші! Але я певна, що нема такого українця, який болів би хоч трохи українською справою, а відмовився зрозуміти і піддержати акцію Катедри Українознавства в Гарварді.

Катедру, і то не одну, ми повинні були мати вже давно, і тільки тому, що маємо таких ревних опікунів „старших братів", чи як там назвете наших сусідів зліва і справа, ми не могли досі цього осягнути, — тільки тому, що „нам завжди вітер в очі..."

Тепер — справа фондів. І тут слово за нами. Перш за все, мусимо дати фінансову базу для існування першої катедри. Ми здібні до жертв. Ми вже не раз доказали, що коли заіснує потреба, ми всі разом беремось за руки.

Ніхто не вимагає від нас жертв в людях, не тепер треба нашої крови — тепер потрібно тільки грошей, речі, щоправда, не легко набутої, але матеріяльної.

Я звертаюсь не тільки до новоприбулих. Вважаю, що священним обов'язком кожного, що вийшов з українського роду, є взяти участь у цій акції. Звертаюсь до другої ґенерації українців в Америці. Ваші батьки дали вам усе, що могли дати: життя, школу, вивели вас у світ. Тепер ви сповніть те, чого їм не довелось сповнити! Заступіть їх у рядах правдивих патріотів в боротьбі за правду і волю! Причиніться до створення Українського Наукового Центру при Гарвардському Університеті!

Членство у Фонді Катедри Українознавства коштує 100 дол., приймається і менші пожертви, одначе, як вже було сказано, це справа великої ваги і вимагає великих жертв.

Кажуть, що еміґрація — кожна еміґрація, не тільки українська — це розкладовий процес, деструктивний. І що жодна еміґрація це нічого не збудувала. Факт заіснування Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті заперечує це твердження. Це оправдання нашого буття в Америці, це добре сповнений обов'язок супроти своєї батьківщини. Це не гасло, це діло!

Ми зрозуміли вагу хвилини, і коли нагода трапилась, ми пізнали її, не пропустили, а всіма силами, рештками сил, здвигнулись до висоти свого завдання.

Я сказала „рештками сил" — сил національної свідомості, бо сил іншого характеру в нас багато (в шерах, по банках, чи деінде там не було). Так, Пані і Панове, потрібно грошей, багато грошей. Бо справа Катедри вже полагоджена, підписана і припечатана. Нам повірили на слово і завдаток, — тепер треба тільки це зобов'язання виконати. Мусимо швидко зібрати 300 тисяч дол. Коли зберемо більше, більше дістанемо. Це квиток вступу в науковий, культурний світ. У світ, з яким рахуються. Це вже не оббивання чужих порогів, прошення — це вже своя хата, хоч не на своїй землі.

Не жалуйте грошей. Вони то є, то знову їх немає, і знову будуть.

Тут ми мусимо дати доказ свойого патріотизму. Во ж це, здається, одне із найбільш вартісних діл, на яке наша еміґрація змогла здобутись, це перший крок до „народів вольних кола", де вже найвищий час засісти Україні.

Справа важлива і вимагає значних фондів. Тут кожного доляра мусить заступити сто долярів.

Докажім, що ми гідні називатися нацією, не на словах, а на ділах.

Докажім, що наш патріотизм не голословний, а діловий.

Докажім, що ми вміємо розпізнати і оцінити справжню вартість!

ВАЖЛИВА ПРОБЛЕМА

Чому спорадичні курси українознавства в американських університетах були засуджені на провал?

Останніми роками в деяких американських університетах велися поодинокі курси з українознавчих предметів. Одначе, за короткий час більшість із них кінчилася повною невдачею, яку звичайно пояснювалося незацікавленням українських студентів. Багатьох людей непокоїть думка, чи не стріне подібна доля, з тієї ж причини, й українські катедри в Гарварді? Тому необхідно проаналізувати причини невдач тих курсів, і особливо нібито незацікавлення українськими студентами українознавчою тематикою.

Тут слід пригадати, що університет, а вже спеціяльно аспірантура (graduate school) — це не місце для загальної освіти, а місце інтенсивної підготови на вибраний життєвий шлях - професію. Ціла програма студій зосереджена на вузькому крузі курсів, що мають стисле відношення до вибраної студентом ділянки науки. Обмежене число виборних курсів (free electives) студенти пробують використати також для поглиблення знання по своїй ділянці. Одначе студентові і так звичайно не вдасться вислухати всіх курсів, пропонованих у його спеціяльній ділянці, через нестачу часу і обмеження програми.

Погляньмо тепер, як представлялися в цій системі курси українознавства. Ні в одному університеті не було повної програми студій з ні одної українознавчої дисципліни. Пропонували тільки початковий курс української мови і (або) загальний огляд літератури. Про якусь спеціялізацію не могло бути й мови. Радше ці курси предбачувалися як своєрідне продовження Рідної Школи, яку мають відвідувати всі українські студенти, без огляду на те, чи вони спеціялізуються в німецькій мові, математиці, чи інженерії. Якщо й був між слухачами студент славістики, то виклад до такої різноманітної авдиторії не міг би бути на відповідному для нього рівні. І навпаки, якщо професор достосував би виклади до такого вищого рівня, то переступив би межі сприймання більшости своїх слухачів. Отже, не було ніякого професійного (а це тут найважливіше) стимулу для студентів, щоб записуватися на курси українознавства.

Це й спричинило остаточний провал вищезгаданих курсів. Провал був неминучий, випливаючи із хибної засади політики цих курсів, що не мали за ціль підготувати нові кадри українознавства, а намагалися тільки продовжувати просвітянську роботу для всього українського студентського загалу. В американській університетській системі це виявилося неможливим. Факт, що студенти не відвідували таких курсів, не пояснюється браком їхнього зацікавлення українознавством, але переобтяженням власними програмами, що звичайно з українознавством не мали ніякої стичности. Не можна тут винувати студентів і закидати їм брак „патріотизму" за те, що вони пробували використати університетські студії в першу чергу на якнайсолідніщу підготову для своїх власних професій.

Цю ситуацію ніяк не можна утотожнювати з катедрами української мови, літератури й історії на Гарвардському університеті. Дотеперішні курси українознавства були на початковому, елементарному рівні і не могли дати повної програми україністики. Велися вони випадково, а саме їх існування залежало від кількости студентів. Катедри, натомість, дадуть змогу спеціялізуватися аж у трьох українознавчих дисциплінах. Маючи свою власну фінансову базу, вони будуть постійні, незалежні від кількости студентів в будь-якому році, і вільні від загрози кожночасної ліквідації. В таких умовинах зможе дійсно і стало розвиватися підготова нового штабу україністів; в центрі уваги буде не кількість, а якість студентів. А тоді можемо бути певні, що українські студенти, які стільки часу і труду посвятили створенню цих катедр, також скористаються з нагоди вибрати дослідження української мови, літератури чи історії за свою наукову і життєву мету.

Любомир Гайда

ДОРІВНЯЛЬНИЙ ФОНД АМЕРИКАНСЬКИХ ФІРМ ПОДВОЮЄ ПОЖЕРТВИ ПРАЦІВНИКІВ

В січні 1968-го року було в Америці 392 фірми і компаній, які мають так званий Дорівняльний Фонд (Мечінґ Фонд), з якого вони дорівнюють, („мечують") кожну пожертву своїх працівників на виховні цілі, себто збільшують ту пожертву вдвоє. Побіч подаємо список тих фірм і компаній. Якщо ви склали свою пожертву на Фонд Катедри Українознавства і Ви працюєте в одній із тих фірм, що подані на цьому списку, Ви можете постаратись, щоб ця компанія із свого Дорівняльного Фонду склала на ту саму ціль таку саму пожертву, як Ви її склали.

Справа дуже проста і дуже важлива. Як про це подбати?

Як Ви складаєте свою пожертву на ФКУ, Ви повинні поінформувати про це відповідну особу у Вашій фірмі, що Ви це вчинили. Негайно після того компанія пошле до Гарварду чека у висоті Вашої пожертви, зазначуючи, що вона це робить завдяки цій Вашій пожертві.

Проте, поодинокі фірми мають деякі обмеження в дорівнюванні пожертв своїх працівників і в поданому списку вони зазначені відповідними знаками. Подаємо вияснення цих знаків:

- 1 Дорівнюється пожертви на чотиро-річні коледжі й університети
- 2 Дорівнюється пожертви на школи дляподипльомові (ґраджуейт) та професійні студії
- 3 Дорівнюється пожертви на три-річні (джуніор) коледжі
- all Дорівнюється пожертви на всі три згадані категорії високих шкіл
- epi Програма виключає публічні інституції (коледжі й університети)
- lpi Обмежується дорівнювання пожертв на публічні інституції, не обмежується на приватні
- epr Виключені приватні інституції
- lph Обмежені дорівнювання на приватні інституції, не обмежені на публічні
- lim Програма Дорівняльноо Фонду обмежена до спеціяльних інституцій і спеціяльних працівників
- sp Компанії, які дорівнюють пожертви не тільки для працівників, але й його дружини, чи чоловіка працівнички
- sp-w Дорівнюється пожертви жінки працівника
- n-a Дорівнюється пожертви не-випускників інституцій (якщо такого знаку немає, названа фірма дорівнює пожертви на школи тільки від тих працівників, що закінчили той коледж чи університет, на який вони складають свою пожертву).

Matching Gift Programs

Abbott Laboratories (1,2; n-a)
Abex Corp. (all; n-a)
Aeroglide Corp. (lim)
Aerojet-General Corp. (all; n-a)
Aetna Life & Casualty (all; sp-w; n-a)
Air Products and Chemicals, Inc. (1,2; n-a)
Air Reduction Co. Inc. (all; n-a)
Albion Malleable Iron Co. (all)
Allegheny Ludlum Steel Corp. (1,2; n-a)
Aluminum Co. of America (all; n-a)
American Bank & Trust Co. of Pa. (1,2; lpi; n-a)
American Enka Corp. (all; n-a)
American Express Co. (all; n-a)
American & Foreign Power Co., Inc. (1,2; n-a)
American Home Products Corp. (1,2; n-a)
American Metal Climax Found. (all; n-a)
American Optical Co. (all; sp; n-a)
American Potash & Chemical Corp. (1,2; lpi; n-a)
American Smelting and Refining Co. (all; n-a)
American Sterilizer Co. (1,2)
American Sugar Co. (all; n-a)
American Tobacco Co. (all; sp)
Armco Steel Foundation (all; n-a)
Armstrong Cork Co. (1; n-a)
Ashland Oil & Refining Co. (1,2; n-a)
Associated Box Corp. (all; epi)
Associated Spring Corp. (all; n-a)
Athos Steel and Aluminum, Inc. (1,2; n-a)
Atlas Chemical Industries, Inc. (all)
Atlas Rigging and Supply Co. (1,2; epi)

Bank of California, N.A. (all)
Bank of New York (all; sp-w; n-a)
Bankers Life Co. (all; sp; n-a)
Barton-Gillet Co. (all; n-a)
Bishop Trust Co., Ltd. (all; epi; n-a)
Bloch Brothers Tobacco Co. (all)
Blue Bell Inc. (all; n-a)
Boston Manufacturers Mutual Ins. Co. (all; sp; n-a)
Bowen & Gurin & Barnes, Inc. (all; n-a)
G. A. Brakeley & Co., Inc. (all; n-a)
Bristol-Myers Co. (all; epi; n-a)
Brown-Forman Distillers Corp. (all; n-a)
Brown & Root, Inc. (1,3; n-a)
Burlington Industries, Inc. (all; n-a)
Business Men's Assurance Co. of America (all; n-a)
Business Press Internat'l., Inc. (1,2; n-a)
Butterick Co., Inc. (all; sp; n-a)

Cabot Corp. (1,2; n-a)
Callanan Road Improvement Co. (all)
Campbell Soup Co. (1,3; sp; n-a)
Canadian Gen. Electric Co., Ltd. (1)
Carborundum Co. (1,3; n-a)
Carpenter Steel Co. (1,2; n-a)
Carter Products, Inc., N.Y. (all; n-a)
Cavalier Corp. (all; n-a)
Central Illinois Light Co. (1,3; epi; n-a)
Central & South West Corp. (1,2; n-a)
Cerro Corp. (1,2; n-a)
Champion Papers Inc. (all; n-a)
Chase Manhattan Bank (all; n-a)
Chemical Bank of N.Y. Trust Co. (all)
Chemical Construction Corp. (1,2)
Chicopee Manufacturing Co. (1,2; n-a)
Chrysler Corp. (all; sp)
Cities Service Company (1; sp)
Citizens & Southern National Bank (all; n-a)
Clark Equipment Co. (all; n-a)
Cleveland-Cliffs Iron Co. (all; n-a)
Cleveland Electric Illuminating Co. (all; n-a)
Cleveland Inst. of Electronics (all; n-a)
Clevite Corp. (all; epi; n-a)
James B. Clow & Sons, Inc. (all; n-a)
Coats & Clark Inc. (all; n-a)
Colonial Parking, Inc. (1; n-a)
Columbia Gas System, Inc. (all; n-a)
Columbian Carbon Co. (1,2; epi; sp)
Columbus Mutual Life Ins. Co. (all; sp; n-a)
Combustion Engineering, Inc. (all)
Commercial Solvents Corp. (all; n-a)
Conn. General Life Ins. Co. (1,2; epi; n-a)
Conn. Light & Power Co. (1,2; lpi; n-a)
Conn. Mutual Life Ins. Co. (1,3; epi; n-a)
Consolidation Coal Co. (1)
Consumers Power Co. (1,3; n-a)
Container Corp. of America (all; lpi; n-a)
Continental Can Co., Inc. (1,2)
Continental Ins. Cos. (all; n-a)
Continental Oil Co. (1,2)
Cook Foundation, Conn. (all)
Cooper Industries, Inc. (all; n-a)
Copley Press Inc. (1,2; sp; n-a)
Copolymer Rubber & Chemical Corp. (1; n-a)
Corn Products Co. (1; n-a)
Corning Glass Works (all; n-a)
Crompton Co., Inc. (all)
Crouse-Hinds Co. (all)
Cutler-Hammer Inc. (1,2)
Cyprus Mines Corp. (1,2; epi; n-a)
Dayton Malleable Iron Co. (1,2; n-a)
Deering Milliken, Inc. (1,2; epi; n-a)
Diamond Alkali Co. (all; n-a)

Diamond Crystal Salt Co. (1,2; n-a)
A. B. Dick Co. (all; n-a)
Dickson Electronics Corp. (1; n-a)
Difco Laboratories (all; n-a)
Dow Chemical Co. (1,2; n-a)
Dow Corning Corp. (all; n-a)
Draper Corp. (1,2)
Dresser Industries, Inc. (1,2; n-a)
Wilbur B. Driver Co. (all; n-a)
Dun & Bradstreet Group Cos. (1,2; n-a)

Eastern Gas & Fuel Associates (all; n-a)
Easton Car & Construction (1,2; epi)
Eaton-Dikeman Co. (1,2; sp; n-a)
Eaton Yale & Towne Inc. (all; n-a)
Ebasco Services, Inc. (1,2)
Electric Bond & Share Co. (all; n-a)
Electric Storage Battery Co. (1,2)
Ensign-Bickford Co. (1,2; n-a)
Equitable of Iowa (all; n-a)
Esso Education Foundation (all)
Ethicon, Inc. (1,2)
Ex-Cell-O Corp. (1,2; n-a)

Fafnir Bearing Co. (1,2)
Ferro Corp. (1,2; n-a)
Firemen's Mutual Ins. Co. (1,2; sp; n-a)
Firestone Tire & Rubber Co. (all; sp; n-a)
First Nat. Bank of Hawaii (lim)
The First New Haven National Bank (all; n-a)
First Penn. Banking and Trust Co. (all; n-a)
Fluor Corp. Ltd. (1,2; n-a)
Ford Motor Co. (all; n-a)
Ford Motor Co. of Canada, Ltd (1,2; n-a)
Forty-Eight Insulations, Inc. (1,2)
Foster Wheeler Corp. (1,2; n-a)

E & J Gallo Winery (all)
Gardner-Denver Co. (1,3; n-a)
General Atronics Corp. (all; n-a)
General Electric Co. (all; n-a)
General Foods Corp. (all; sp; n-a)
General Foods Limited (1,2; sp; n-a)
General Learning Corp. (all; n-a)
General Mills, Inc. (all; n-a)
General Public Utilities Corp. (all; n-a)
General Telephone & Electronics Corp. (1,3; n-a)
General Tire & Rubber Corp. (all; n-a)
M. A. Gesner of Illinois, Inc. (all; n-a)
Gibbs & Hill, Inc. (lim)
Gillette Co. (all; n-a)
Ginn & Co. (all; n-a)
Girard Trust Bank (1,2; n-a)
Glidden Co. (all; n-a)
B. F. Goodrich Co. (all; n-a)
Gorham Corp. (1,2)
W. T. Grant Co. (1; n-a)
Great Northern Paper Co. (all; n-a)
Griswold-Eshleman Co. (1,2)
Guardian Life Ins. Co. of America (all; epi; sp; n-a)
Gulf Oil Corp. (1; n-a)
Gulf States Utilities Co. (all; n-a)
Guy Gannett Broadcasting Services (1,2)

Hamilton Watch Co. (1,2; n-a)
Harris Bank Found. (all)
Harris-Intertype Corp. (all; n-a)
Harsco Corp. (all, lpi; n-a)
Hartford Electric Light Co. (all; sp-w; n-a)
Hartford Insurance Group (all; n-a)
Hawaiian Telephone Co. (1,2; n-a)
Hercules Incorporated (1,2; n-a)
Hershey Chocolate Corp. (all; sp; n-a)
Hewlett-Packard Co. (1,2; n-a)
Hill Acme Co., Ohio (1,2; epi; n-a)
Hoffman-La Roche, Inc. (all; epi; n-a)
Honeywell, Inc. (1,2; sp; n-a)
Hooker Chemical Corp. (all; n-a)
Hoover Company (1,2)
J. M. Huber Corp. (all; sp; n-a)
Hughes Aircraft (all)

Ingersoll-Rand Co. (all)
Insurance Co. of North America (all; epi; sp; n-a)
Interchemical Corp. (all; n-a)
International Bus. Machines Corp. (all; n-a)
International Flavors & Fragrances Inc. (all; epi; n-a)
International Tel. & Tel. Corp. (all; n-a)
Itek Corp. (all; n-a)

Jefferson Mills, Inc. (lim)
Jefferson Standard Broadcasting Co. (all; n-a)
Jefferson Standard Life Ins. Co. (all, n-a)
Jewel Companies, Inc. (all; n-a)
John Hancock Mutual Life Insurance Co. (all; n-a)
Johnson & Higgins (all; epi; n-a)
Johnson & Johnson (1; n-a)
S. C. Johnson & Son, Inc. (all; n-a)
Jones & Laughlin Steel Corp. (all; epi)

Kaiser Steel Corp. (1,2; n-a)
Kendall Co. (1,2; n-a)
Kerite Co. (all; n-a)
Kern County Land Co. (all)
Walter Kidde & Co. (1,2)
Walter Kidde Constructors (1,2)
Kidder, Peabody & Co., Inc. (lim)
Kimberly-Clark Corp. (all)
Kingsbury Machine Tool Corp. (all; sp)

Kiolinger Association, Inc. (all; n-a)
Richard C. Knight Ins. Agency, Inc. (all; epi; sp)
Knox Gelatine, Inc. (all; sp; n-a)
Koehring Co. (all)
H. Kohnstamm & Co., Inc. (all; n-a)
Koppers Co., Inc. (all; n-a)

Lamson & Sessions Co. (1; n-a)
Lawyers Co-operative Publishing Co. (all; n-a)
Lehigh Portland Cement Co. (1,2)
Lever Brothers Co. (1,2; n-a)
Line Material Industries (1,2; n-a)
P. Lorillard Co. (1,2; n-a)
Lubrizol Corp. (all; sp; n-a)
Lummus Co. (1,2)

M & T Chemicals Inc. (all)
MacLean-Fogg Lock Nut Co. (1,2; n-a)
Mallinckrodt Chemical Works (all; epi; n-a)
P. R. Mallory & Co., Inc. (all; n-a)
Manufacturers Hanover Trust Co. (all; n-a)
Manufacturers Mutual Fire Ins. Co. (all; epi; n-a)
Marathon Oil Co. (all; n-a)
Marine Corp. (1)
Marine Midland Grace Trust Co. of N.Y. (all; epi; sp; n-a)
Martha Washington Kitchens, (1,3; n-a)
Mass. Mutual Life Ins. Co. (all; n-a)
Matalene Surgical Instruments Co., Inc. (1; epi)
Maytag Co. (1; n-a)
McCormick & Co., Inc. (all)
McGraw-Hill, Inc. (all; n-a)
Medusa Portland Cement Co. (1,2; epi; n-a)
Mellon Nat. Bank & Trust Co. (1,2)
Merck & Co., Inc. (all; n-a)
Metropolitan Life Ins. Co. (1,2; sp; n-a)
Middlesex Mutual Assurance Co. (all; n-a)
Midland-Ross Corp. (all; n-a)
Miehle-Goss-Dexter, Inc. (all; n-a)
Mohasco Industries, Inc. (all)
Monticello Life Ins. Co. (all; n-a)
Moog, Inc. (all; n-a)
Morgan Construction Co. (1,2; n-a)
Motorola Inc. (1)
Munsingwear, Inc. (all; n-a)
Mutual Boiler & Machinery Ins. Co. (all)
Mutual Life Insurance Co. of N.Y. (all; n-a)
Mutual of Omaha-United of Omaha (all; sp; n-a)

National Biscuit Co. (all; sp; n-a)
National Cash Register Co. (all; sp; n-a)
National Distillers & Chemical Corp. (all; n-a)
National Lead Co. (all; n-a)
National Steel Corp. (1,2; n-a)
Natural Gas Pipeline Co. of America (all)
New England Gas Electric Assoc. Sys. (all; n-a)
New England Merchants Nat. Bank of Boston (1,2; epi)
New England Mutual Life Ins. Co. (all; n-a)
Newhall Land and Farming Co. (1,2; n-a)
New York Times (all; n-a)
The New Yorker Magazine, Inc. (all; n-a; lim)
Northeast Utilities Service Co. (all; lpi; n-a)
Northwestern Mutual Life Ins. Co. (all; n-a)
Northwestern National Life Ins. Co. (all; n-a)
Norton Co., Mass. (all; n-a)
John Nuveen & Co. (1,2; n-a)

Oklahoma Gas & Electric Co. (1,2; sp-w)
Olin Mathieson Chemical Corp. (all; n-a)
Oneida Ltd. (1,2; n-a)
Ortho Pharmaceutical Corp. (1,2; n-a)
Owens-Corning Fiberglas Corp. (all; n-a)

Parker-Hannifin Corp. (all; n-a)
Paul Revere Life Ins. Co. (all; n-a)
Pennsalt Chemicals Corp. (all; epi; n-a)
Pennsylvania Power & Light Co. (1,2; n-a)
Penton Publishing Found. (all; n-a)
Personal Products Co. (1; n-a)
Petro-Tex Chemicals Corp. (all; n-a)
Phelps Dodge Corp. (all; n-a)
Philip Morris, Inc. (all)
Phillips Petroleum Co. (all; n-a)
Pickands Mather & Co. (all; n-a)
Pillsbury Co., Minn. (1,2; n-a)
Pilot Life Ins. Co. (all)
Pitney-Bowes, Inc. (all; n-a)
Pittsburgh Nat. Bank (1)
Pittsburgh Plate Glass Co. (all; n-a)
Preformed Line Products Co. (1; n-a)
Provident Life and Accident Ins. Co. (1,2; n-a)
Prudential Ins. Co. of America (1,2; n-a)
Putnam Management Co., Inc. (all; n-a)

Quaker Chemical Products Corp. (all; sp)

Ralston Purina Co. (1,2; sp; n-a)
Reader's Digest (1)
Rex Chainbelt, Inc. (all; n-a)
R. J. Reynolds Foods, Inc. (all; n-a)
R. J. Reynolds Tobacco Co. (all; n-a)
Riegel Paper Corp. (all; n-a)
Riegel Textile Corp. (all; n-a)
Rochester Germicide Co. (1)
Rockefeller Brothers Fund, Inc. (all; sp; n-a)
Rockefeller Family & Associates (all; sp; n-a)
Martha Baird Rockefeller Fund for Music, Inc. (all; sp; n-a)
Rockwell Manufacturing Co. (all)
Rockwell-Standard Corp. (1; n-a)
Rodman Training Center, Inc. (1,2; n-a)
Rohm & Haas Co. (all; n-a)
Rust Engineering Co. (1,2; sp; n-a)

SKF Industries, Inc. (1,2)
Sadtler Research Laboratories, Inc. (all; n-a)
St. Regis Paper Co. (all)
Sanders Associates, Inc. (1,2)
Schering Corp. (all; n-a)
Scott Paper Co. (1,2; n-a)
Joseph E. Seagram & Sons, Inc. (all; n-a)
Sealright Co., Inc. (all)
Security Nat. Bank of Long Island (all; epi; n-a)
Security Van Lines, Inc. (all; sp; n-a)
Seton Leather Co. (all; sp)
Shamrock Oil & Gas Corp. (1; n-a)
Sherwin-Williams Co. (all; n-a)
Signal Oil & Gas Co. (1; epi; n-a)
Signode Corp. (all; n-a)
Simmons Co., N.Y. (all; n-a)
Simonds Saw & Steel Co. (all; n-a)
Sinclair Oil Corp. (all; n-a)
Singer Co. (1,2)
Smith Kline & French Laboratories (all; n-a)
Smith-Lee Co., Inc., N.Y. (all; n-a)
Sperry & Hutchinson Co. (all; n-a)
Spruce Falls Power & Paper Co., Ltd. (1; epr; n-a)
Stackpole Carbon Co. (all; n-a)
Standard Oil Co. (Ind.) (1,2; n-a)
Standard Oil Co. (N.J.) (all)
Standard Oil Co. (Ohio) (all; n-a)
Standard Pressed Steel Co. (all)
Stauffer Chemical Co. (1,2; n-a)
Sterling Drug Inc. (all; n-a)
J. P. Stevens & Co., Inc. (3; n-a)
Suburban Propane Gas Corp. (all; n-a)
Sunray DX Oil Co. (all; n-a)
W. H. Sweney & Co. (lim)

Taylor Corp. (all; sp; n-a)
Tektronix, Inc. (all; n-a)
C. Tennant, Sons & Co. of N.Y. (all; sp; n-a)
Tenneco, Inc. (all; n-a)
Texas Eastern Transmission Corp. (1; n-a)
Textile Machine Works (1,2; n-a)
Textron Inc. (all; n-a)
J. Walter Thompson Co. (1; n-a)
J. T. Thorpe Co. (1,2)
Time, Inc. (all; n-a)
Towers, Perrin, Forster & Crosby, Inc. (all; n-a)
Towmotor Corp. (all; n-a)
Trans-World Airlines (all; n-a)
Travelers Insurance Companies (all; n-a)
Turner Construction Co. (1,2)

Union Oil Co. of California (1,2; n-a)
Uniroyal, Inc. (all; n-a)
Uni-Serv Corp. (all; sp)
United Fruit Co. Foundation, Inc. (all; n-a)
United Illuminating Co. (all; sp; n-a)
United States Borax & Chem. Corp. (1,2; epi; n-a)
United States Trust Co. of N.Y. (all)
Upjohn Co. (all; n-a)

Varian Associates (1,2; n-a)
Victaulic Co. of America (1,2)
Vulcan Materials Co. (all; n-a)

Walker Manufacturing Co. (all; n-a)
Wallace-Murray Foundation (all)
Wallace & Tiernan Inc. (all; n-a)
Wallingford Steel Co. (1; n-a)
Warner Brothers Co., Conn. (1,3; epi; n-a)
Warner-Lambert Pharmaceutical Co. (all)
Warner & Swasey Co. (all; n-a)
Washington Nat. Ins. Co. (all; n-a)
Watkins-Johnson Co. (1,2)
C. J. Webb, II (all; n-a)
Welch Grape Juice Co., Inc. (all; lpi; n-a)
Western Publishing Co. (all; n-a)
Westinghouse Air Brake Co. (1,2; n-a)
Westinghouse Electric Corp. (1,2)
Whirlpool Corp. (all; n-a)
White Motor Corp. (all; n-a)
John Wiley & Sons, Inc. (all; n-a)
Williams & Co., Penn. (all)
Winn-Dixie Stores, Inc. (all; sp; n-a)
Wolverine World Wide, Inc. (1; n-a)
Worthington Corp. (1,2; n-a)
Wyandotte Chemicals Corp. (1,2; lpi; n-a)

Xerox Corporation (all; sp; n-a)

Young & Rubicam, Inc. (all; epi; n-a)

Total: 392

Revised January, 1968

КОМПАНІЇ ФОРДА ЗБІЛЬШУЮТЬ ВТРОЄ ПОЖЕРТВИ СВОЇХ ПРАЦІВНИКІВ НА ФКУ

Майже 400 американських компаній, список яких подаємо на окремому місці цього спеціяльного числа, подвоюють пожертви своїх працівників на розбудову університетів. На окрему увагу заслуговує програма компанії Форда і її складових частин, на кожну індивідуальну пожертву в сумі $1.000 максимум, яку склав працівник Форда в даному році на розбудову студій приватного коледжу або університету, Форд додає $2,000.

З огляду на те, що Гарвардський університет — це приватна висока школа, і що на фабриках Форда в Дітройті, Клівленді, Боффало та в інших місцевостях працює багато українців, потроєння датків компанією Форда відкриває нові великі можливості для швидкої реалізації Центру Українських Студій в Гарварді.

Якщо б нам вдалося найти одну тисячу українців, які працюють у Форда, пожертвували б на ФКУ ще цього року по $1.000, то це принесло б суму $1,000,000. До цієї суми компанія Форда додала б дальших $2.000.000 і в цей спосіб допомогла б сплатити Центр Українських Студій в Гарварді.

Тим українцям, які працюють у фірмі Форда чи в інших компаніях, які подвоюють пожертви своїх працівників, але не диспонують готівкою, українські кредитівки радо дадуть позичку на вигідних умовах. Громадяни, які мають бажання перевести в короткому часі облік наших людей — працівників у згаданих компаніях просимо зголоситися до Головної Екзекутиви, або місцевого представництва ФКУ.

Американська фірма подвоїла дар на ФКУ

Головна Екзекутива ФКУ одержала значну пожертву на ФКУ в сумі 500 дол. від п. Василя і проф. Анни Самофал з Ню Брітен, Конн. В супровідному листі п-во Самофали пишуть: „Залучуємо чек на 500 долярів, як рівнож виповнений формуляр „Тектрон" Едукейшонал Матчінг Програм, на підставі якого дістанете других 500 долярів. І так разом із поміччю добродійної Америки вплине 1.000 долярів на будову нашої наукової святині".

Професор Анна Самофал викладає в місцевому університеті, а її муж працює в інженерній секції „ФафнігБірінг Ко." в Ню Брітен, яка є частиною фірми „Техтрон".

П-во Самофал має намір підвищити свою пожертву на ФКУ до суми 1,000 долярів, що є максимальною індивідуальною пожертвою, яку подвоює фірма „Техтрон" в даному календарному році.

П-во Самофал закінчують свого листа такими словами: „Тут працює багато українців, як зі старої так і нової еміграції, які належно користуються можливостями подвоювання пожертв, коли довідаються про них з нашої преси. Формулярі „Едукейшонал Матчінг Програм" можна одержати без труду в канцелярії підприємства".

Це перший випадок подвоювання пожертви на ФКУ американською фірмою, і їх напевно буде багато більше в недалекому майбутньому.

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА — ФКУ

ФУНДАТОРИ-ЖЕРТВОДАВЦІ

(до кінця 1967-го року)

Місцевість	Пожертвували 2,000	1,000	500	100	Понад 100	Сплачують ратами	Разом
Акрон					17	6	23
Амстердам					2	5	7
Балтимор				3	22	14	39
Бостон				1	15	9	25
Боффало		1	2	1	141	66	211
Бріджпорт			1	4	10	68	83
Вашинґтон					19	16	35
Гартфорд		1		2	13	3	19
Джерзі Сіті			1	1	13	8	23
Дітройт		2	4	13	219	159	397
Елізабет					10		10
Камден					4		4
Клівленд		1	4	4	45	11	65
Лорейн			1	1	46	4	52
Лос Анджелес і окол.				5	64	9	78
Маямі					9		9
Мілвокі					6	2	8
Нюарк	1				16	9	26
Ню Брансвік				2	55	20	77
Ню Гейвен				2	5	14	21
Ню Йорк		1	5	22	494	135	657
Омага				1	4	2	7
Пасейк-Кліфтон				4	15	6	25
Перт Амбой					3	1	4
Піттсбурґ		1		4	43	69	117
Пукіпсі					22		22
Рочестер		3	3	5	136	29	176
Сиракюз		1		2	19	4	26
Ст. Пол-Міннеаполіс				8	7	2	17
Толідо й околиця				2	5		7
Трентон				3	18	11	32
Трой — Коговс				2	2	3	7
Філядельфія			1	4	40	34	79
Честер					11	1	12
Шікаґо			2	19	86	41	148
Ютика					16	1	17
Янґставн				1	22	8	31
Із стейтів:							
Арізона		1					1
Вашинґтон				1	3	9	13
Ню Джерзі				2	18	9	29
Ню Йорк					16	8	24
Пенсилвенія				1	10	4	15
Коннектикат				2	4	5	11
Род Айленд				1	7	1	9
Інші					1	11	12
Канада					11	3	14
	1	12	24	123	1744	820	2724

ЯК ПОСИЛИТИ ЗБІРКОВУ КАМПАНІЮ

В найближчих днях і тижнях ми мусимо значно поширити коло наших активних співробітників і кількакратно збільшити свої зусилля, щоб особисто відвідати якнайбільше число громадян по домах. Відвідини групами з двох співробітників-представників ФКУ — залишаються основним засобом збірки фондів.

При відвідинах поодиноких громадян треба зосереджуватись в першу чергу на тих, які можуть пожертвувати більші суми або підвищити свої сто-долярові пожертви. Багато громадян зокрема наших лікарів та підприємців виявило зрозуміння, якщо йде мова про підвищення датків. Як знаємо ціни на катедри подвоїлися від часу, коли ми почали збірку на ФКУ.

У великих скупченнях українців, де існують українські кредитові спілки та інші фінансові інституції, треба за всяку ціну спопуляризувати можливість особистих позичок, на що вже дали згоду українські кредитівки.

Зокрема треба заохочувати до користання з позик тих громадян, які можуть дати стодолярову пожертву тільки частинами. Позики дають негайно готівку необхідну для сплачення зобов'язань ФКУ, а це заощаджує представникам дорогий час, який вони використають на відвідини нових жертводавців.

В теперішній час стадії реалізації Українознавчого Центру в Гарварді стали дуже популярними збірки внутрі поодиноких організацій, прийняття й організування клюбів тисячників чи п'ятитисячників серед наших професіоналістів. З метою приєднати жертводавців на тисячі і більше долярів на Гарвардському кемпусі в Кембрідж, Масс. і в Гарвардському Клюбі в Ню Йорку відбудуться два бенкети. Охочих до участи просимо зголошуватися на адресу Головної Екзекутиви в Ню Йорку з поданням найбільш відповідні дати для таких імрез.

ГРОШОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО ФКУ

Пляновану і тяглу збіркову кампанію Фонду Катедри Українознавства розпочато в 1961 році. Ось так виглядали вливи грошових пожертв до ФКУ за роками:

На початку 1961 р. було в касі ФКУ			$ 7.718.35
Відтак зібрано в роках:	1961	—	28,967.46
	1962	—	21,189.19
	1963	—	28,423.10
	1964	—	36,207.98
	1965	—	61.451.92
	1966	—	49,845.37
	1967	—	48,741.62

— * —

Грошові вливи в перших трьох місяцях 1968 р. дали суму	—	$ 74,057.54
Для порівняння: за той же час минулого року одержано	—	9,419.41
а в 1966 році	—	11,712.40

— * —

Разом вплинуло до ФКУ	—	$ 356,602.53
Разом вплинуло до ФКУ	—	$ 304,146.55

З того:		
Фонд Катедри Українознавства — Гарвард	—	280,000.00
На контах ФКУ в десяти українських щадницях	—	68.836.77
Адміністраційні видатки	—	7.765.76

Видатки становлять 2.17% у відношенні до зібраної досі суми. Видатки на оформлення і ведення кампанії ФКУ це: правні оплати, закуп електричного дуплікатора, закуп двох машинок до писання, папір; друкування двох чисел Бюлетеня ФКУ, памфлету про ФКУ в англійській мові, летючок, декляpацій і іншого матеріялу; друкарські кліші, поштові оплати (понад одну тисячу долярів), покриття коштів 80-ти організаційних поїздок.

СТАН ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ ФКУ В ПООДИНОКИХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДАХ

Зібрано до 31-го березня 1968 р.

Місцевість	Зібрана сума	Квота*
Акрон, Огайо	1,860.00	4,000.00
Амстердам, Н. Й.	335.00	1,500.00
Байон, Н. Дж.	100.00	1,000.00
Балтімор, Мд.	4,324.25	9,600.00
Бостон, Масс.	4,014.00	7,300.00
Боффало, Н. Й.	20,989.00	28,000.00
Бріджпорт, Конн.	3,670.22	8,400.00
Вашинґтон, Д. К.	2,785.00	12,000.00
Виппені, Н. Дж.	100.00	500.00
Гартфорд, Конн.	3,160.00	19,500.00
Джерзі Сіті, Н. Дж.	4,125.00	16,300.00
Дітройт, Миш.	38,505.93	72,800.00
Елізабет, Н. Дж.	2,787.40	5,000.00
Йонкерс, Н. Й.	1,200.00	5,000.00
Кемден, Н. Дж.	405.00	3,600.00
Клівленд, Огайо	10,186.30	46,300.00
Коговз, Н. Й.	255.00	1,000.00
Лорейн, Огайо	6,290.66	9,200.00
Лос Анджелес, Каліф.	8,299.00	12,000.00
Маямі, Фларида	1,310.00	4,800.00
Мілвокі, Віск.	660.00	2,100.00
Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж.	4,120.83	18,600.00
Ню Брансвік, Н. Дж.	7,497.50	2,800.00
Ню Брітен, Конн.	1,800.00	10,000.00
Ню Гейвен, Конн.	1,285.00	18,900.00
Ню Йорк, Н. Й.	73,593.85	158,000.00
Манчестер, Н. Й.	2,470.00	5,000.00
Омага, Небраска	700.00	2,700.00
Пассейк-Кліфтон, Н. Дж.	4,100.00	8,700.00
Патерсон, Н. Дж.	300.00	1.000.00
Перт Амбой, Н. Дж.	505.00	3,500.00
Піттсбурґ, Па.	10,244.92	7,600.00
Пукіпсі, Н. Й.	2,200.00	500.00
Рочестер, Н. Й.	25,498.60	35,000.00
Сиракюз, Н. Й.	6,820.93	14,900.00
Ст. Пол. - Міннеаполіс, Мінн.	882.50	21,700.00
Толідо і окол., Огайо	813.00	2,800.00
Трентон, Н. Дж.	2,630.75	5,600.00
Трой, Н. Й.	775.65	2,800.00
Філядельфія, Па.	17.851.50	95,000.00
Честер, Па.	1,550.00	5,300.00
Шикаґо, Ілл.	17.801.24	132,300.00
Ютика, Н. Й.	1,725.00	4,500.00
Янґставн, Огайо	2,544.00	5,600.00
Інші місцевості із стейтів.		
Арізона	1,200.00	
Вашинґтон	727.50	
Ню Джерзі	2,237.50	
Ню Йорк	3.127.00	
Пенсилвенія	1.610.00	
Коннектикат	860.00	
Род Айленд	1,020.00	
Інші стейти	3.273.00	
Канада	1,389.17	
Відсотки з банків	38.085.63	

Разом зібрано до 31 березня $356,602.53

*) Від суми поданої в цій колонці треба відняти суму зібрану в даній місцевості. Різниця є квотою, яку дана місцевість повинна зібрати до кінця серпня ц.р. на виповнення першої катедри.

В УКРАЇНІ ВОРОГ ПЕРЕВОДИТЬ БЕЗПОЩАДНУ РУСИФІКАЦІЮ, НИЩИТЬ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ, ПЕРЕСЛІДУЄ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ. В АМЕРИЦІ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАЄ НЕБУВАЛІ МОЖЛИВОСТІ ВІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ТА ВІЛЬНОЇ, ТВОРЧОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ, ЯКЩО ВИКОНАЄМО НАШЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ДО ВЕРЕСНЯ Ц. Р. ЗБЕРЕМО 200,000 ДОЛЯРІВ. ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО, ЖЕРТВУЙМО НЕГАЙНО!

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ І ПЕРЕСИЛАТИ:

Ukrainian Studies Chair Fund

302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

ТУК ДО КООПЕРАТОРІВ В ЗСА

Українська кооперація, як виразник громадської організованости, завжди була чутливою до культурно-національних потреб нашого народу. Кожний почин в тій галузі українського життя знаходив активний відгук в кооперативній громаді, і то не тільки в формі моральної підтримки, але й ділом — фінансовою допомогою. Нині в ЗСА українці здобули значні осяги на форумі боротьби за свою самобутню культуру. Гарвардський університет дав згоду на відкиття Катедри Українознавства. Яке знамение й різнорідне значення матиме цей успіх — само собою зрозуміле. Але потрібно забезпечити утривалення цього досягнення і допомогти Екзекутиві Фонду Катедри виконати її зобовязання: зібрати до кінця серпня 1968 року 330.000 долярів.

Перший приклад, гідний наслідування, дала кооперативна громада в Шикаґо, об'єднана в кредитовій кооперативі „Самопоміч". Дирекція цієї кооперативи вже:

1. Задеклярувала на Фонд Катедри Українознаства одну тисячу долярів,
2. Відкрила у себе конто чис. 4014 для збірки пожертв на Катедру,
3. Звернулась з апелем до членів на Загальних Зборах і до ширшого громадянства летючками, статтями в пресі та замовленням десяти радіоавдицій з закликом підтримати щедрими і бодай найменшими датками цю акцію,
4. Уділяє кредит на цю ціль за найнижчий відсоток і з найвигіднішими умовами його сплати для тих добродіїв, які зголосять стодолярову чи вищу пожертву для Катедри.

Дорогі Друзі Кооператори! Візьміть цей приклад за програму своєї патріотичної чинности, як в своїх кооперативних установах, так і в інших організаціях, де ви працюєте, а також серед ширшого суспільства — для доброї слави української організованої громади на еміґрації та на честь нашому кооперативному імені!

Омелян Плешкевич
Голова Ради Т.У.К.

Д-р Василь Шкудор
ГоловаЕкзекутиви Т.У.К.

ПОЖЕРТВУВАВ 1,000 ДОЛ. НА ФКУ

Микола Гула, нар. 1886 р. в Яворові, на Великому Передмісті. Від молодих років він брав участь у громадській праці, що призвело й до виїзду за кордон, бо як член молодечого товариства „Січ" зазнавав утисків поліції. Приїхавши до Америки в 1913 р., включився знову в українське громадське життя, яке тоді згромаджувалось навколо церков та світських товариств, як „Січ", допомогово - асекураційних товариств та ін. Майже в усіх т-вах п. М. Гула займав пости то касира, то голови, то члена управи. Ніколи не щадив ні часу, ані гроша на національні та церковні справи.

Як тільки появився заклик на утворення Катедри Українознавства, то зараз пожертвував $200. На днях знову пожертвував $1000. на цю саму ціль і, здається, що це не послідня тисяча, яку пожертвує на таку шляхетну ціль.

Добродій Микола Гула високо оцінює науку, бо сам, не маючи нагоди одержати навіть середньої освіти, завжди допомагав і заохочував наших юнаків до науки, а відтак любив з ними зфотографуватись, говорячи: „Ще одного освіченого українця здобула ненька Україна".

(І Х.)

Панство Марусяки пожертвували вже 1,100 дол. на ФКУ

З листа п-ва Марії і Осипа Марусяків з Філядельфії: „При цьому надсилаємо чек на суму $1000.00, як дальшу пожертву до ФКУ, в пресі просимо здержатися від бомбастичних славословій, поза конечним повідомленням — для дальшої популяризації важливої справи. Ми робимо із переконання, що це потрібне для оборони і висвітлювання нашої святої правди і справи... Ми обоє старенькі люди, а бажаємо для наших найближчих залишити пам'ятку. Тож просимо відмітити в своїх анналах при цій пожертві наших двох внуків, Адріяна Бориса Скіру і Ярему Осипа Скіру, в імені яких ми цю пожертву складаємо, щоб коли доростуть, були морально пов'язані з нашими цілями".

500 дол. на ФКУ

Доктор Іван Дідюк з Рослиндейлу в Масс. пише:

„В прилозі пересилаю чека на двісті долярів: я постановив собі жертвувати на ФКУ 500 долярів, може пізніше доповню до тисячі, я вже вплатив сто попередньо, тепер висилаю двісті, а на другий місяць вишлю знова двісті долярів... Стараюсь заохотити Бостон, де веду 500-долярову акцію, а тисячедолярову між лікарями. Сам я напізніше почав практикувати. Хочу все якось зрушити. Наш Відділ Лікарського Товариства мав засідання, і я запропонував, щоб наш Відділ постарався якнайбільше вислати на ФКУ.

Д-р І. Дідюк є активним громадським діячем в районі Бостону.

ЖВАВИЙ І ЖЕРТВЕННИЙ ДІТРОЙТ

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ФКУ В ДІТРОЙТІ

Сидять (зліва праворуч): Емілія Запорожець, Лена Галяженко, Марія Козак, Валентина Савчук (голова), Стефанія Годів, Люна Луцька, Теодозія Стельмах. Стоять: Богдан Петріна, Теодор Гелемей, Василь Папіж, Андрій Триш, Анатоль Ромах, Володимир Лопатяк, Ілько Рожак, Іван Панчак, Остап Захарків, Михайло Богданович, Григорій Стельмах, Всеволод Гнатчук, Михайло Ільницький. Відсутні на фото: Іван Білоус, Ярослав Зубаль, Ярослава Жданів, Микола Куницький, Михайло Лаврик, д-р Софія Парфанович.

У серпні 1963 р. оформився в Дітройті, Миш., Діловий Комітет Фонду Катедри Українознавства, який поставив собі за завдання провести збіркову кампанію ФКУ серед української громади. Можна було спостерегти наполегливу дію й віддану працю кожного члена того Комітету. Грошові впливи поступово зростали. В роках 1964 і 1965 Дітройт був прикладним першуном в збірковій акції ФКУ, яка проходила в тому часі в майже 40 українських скупченнях у цій країні. І дотепер займає Дітройт одно з чолових місць в табелі, яка виказує сумарично грошові надходження до ФКУ із громад.

В одному із річних звітів Головній Екзекутиві голова Комітету ФКУ в Дітройті, д-р Валентина Савчук, написала: „Якщо вам хтось скаже, що збірка на Фонд Катедри Українознавства — справа легка, не вірте. Але якщо хтось скаже, що це справа неможлива, також не вірте!" Це речення стало для всіх представників ФКУ кличем і заохотою до зусиль для доброї справи.

Організаційний референт ФКУ кілька разів настирливо листовно просив членів Комітету ФКУ в Дітройті подати йому інформації про їхню працю, бо хотілось їм прилюдно висловити подяку і признання, їх похвалити. Але у відповідь висилав нам з Дітройту секр. Комітету п. Анатоль Ромах, списки приєднаних нових членів ФКУ, виповнені членські аплікації ФКУ та відписи із банкових конт ФКУ в дітройтській „Самопомочі" і „Будучності", в яких складано нові пожертви. Додовав коротке речення: „Працюємо дальше!"

Врешті Головна Екзекутива домоглась таки від них фотознімки, пересланої до Ню Йорку головою Комітету ФКУ з таким листом:

„Ви просили про знимки поодиноких членів нашого Комітету. Ми вирішили зробити одну спільну знімку. Насправді тяжко, дивлячись лише на знимку, уявити собі цих так жертвенно працюючих людей. Дітройт вже зібрав 36,068.93 долярів. Це є висліда зусиль цих, невтомних працівників. Сотні телефонів, десятки засідань, сотні відвідин, листів та розмов репрезентує ця група людей. Лише їхня невтомна і послідовна праця принесла цей результат, бо наша Дітройтська громада, як і інші в Америці, будуться, одружуться, народжуться і все є в потребі фондів на свої власні особисті цілі, як також жертвує на низку різних більш і менш важливих українських справ. Та потреба катедр українознавства є така болюча, що, не зважаючи на всі перепони, наші фонди та кількість шляхетних фундаторів зростають з кожним днем".

Рочестер поновив збіркову кампанію на ФКУ

Нові меценати і добродії. Повні стодолярові члени помножують свої пожертви!

Українська громада в Рочестері, котра однією з перших великих громад у ЗСА виконала свою повинність перед Головною Управою ФКУ ще в минулому році, тепер відгукнулась надзвичайно прихильно на встановлення трьох катедр у Гарварді. Ширші сходини, що відбулись тут 2 березня 1968 р. в залі Т-ва „Самопоміч", на яких інформував приявний голова Головної Управи ФКУ мґр. Степан Хемич, дали в результаті нових 4.000 долярів на ФКУ. Панство мґр. Мирон та Ірина Руснаки задеклярували 1.000 дол., чим піднесли свою пожертву до суми 1.100 долярів. Пан Василь Івасин 400 дол., підніс свою пожертву до $500. Збільшили свої членські внески із 100 долярів до 300 дол. такі пані й панове: мґр. Стефанія Залітач, Павло Добош, д-р Ярослав Остапюк, Відділ УККА, мґр. Андрій Повх. Із 100 долярів до 200 долярів: мґр. Роман Тишовницький, Орест Гафткович, Борис Губка, Стефанія Губка, Данило Квасниця, Роман Гладун, Михайло Єйна, Петро Яріш, Марія Холєвчук, Володимир Колцьо, Володимир Пилишенко, Василь Петрів, інж. Мирослав Тицький, Іван Крамарчук, Микола Єйна, мґр. Роман Чорнобіль, д-р Степан Чорній. Нові стодоларові члени: Христина Ковч, Марія Залітач, Роман Боднар.

Місцева Управа ФКУ завжди вірила в українську людину, в її шляхетне серце. Складаємо на сторінках „Свободи" всім вищезгаданим жертводавцям щиросердечну подяку. Головній Управі, яка взяла на себе преважливу справу українського гонору і чести, до вересня цього року скласти в Гарварді суму в 330,000 долярів, ми кроку додержимо у цій важкій і почесній справі! Досі ми осягнули суму 24.301 дол. Щасти Боже!

Борис Губка
голова відділу ФКУ

400 дол. на ФКУ

Проф. Володимир Петришин прислав чека і такого короткого листа: „Дорогий Колеґо Хемич! Гратулюю Вам, проф. Пріцакові і Вашим співробітникам із Фонду за домовлення і вибір Гарвардського університету, як осередку українознавчих студій. Думаю, що остаточне оснування катедри ще в цьому році, як однієї із складових частин Інституту Українознавчих Студій, було б найкращим відзначенням ювілейних святкувань державности і боротьби українського народу. Пересилаю чек на 400 дол., як свою чергову пожертву на Фонд Катедри Українознавства".

НОВИЙ КНЯЖИЙ ДАР НА ФКУ

п. Михайло Дикун (з правого боку) передає свою пожертву на $КУ дол. УСС-ові інж. О. Бандері.

Виписуючи чека на 1,000 долярів, пан Михайло Дикун зауважив: „Мені стає легко на серці, коли докидую мою лепту на добру ціль." Як це загально відомо нашій громаді в Ню Брітен, Конн., до таких добрих цілей в минулому були включені пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні, Український Національний Фонд, наші релігійні установи та наукові товариства. Щедрість пана Дикуна тим більше велика, що він вже кілька років перебуває на емеритурі, а його обезпечення опирається на ощадностях з праці рук.

Передача цього княжого дару на руки краяна зі Стрия, інж. О. Бандери, мала певне символічне значення. Стрий і стрияни завжди були в аванґарді національних поривів у нашому столітті. А те, що представник ФКУ — це кол. Січовий Стрілець, лише підкреслило символізм установлення Катедри на Гарварді в 50-ту річницю української суверенної держави.

Клівленд на ФКУ

Клівлендська українська громада на зборах представників таварисів та організацій 12 березня вирішила повести широку збіркову акцію на дуже важливу твердиню української науки в Гарварді. Запрошено проф. д-ра О. Пріцака, голову Наукової Ради Українського Інституту в Гарварді, на громадські збори у справі ФКУ на день 5 травня 1968. Повідомляємо, що на заклик Комітету ФКУ перший відгукнувся інж. Б. Волинець, складаючи на ФКУ 100 дол. Інж. Б. Волинець це не бізнесмен, ані заможніший професіоналіст. Вже від декілька років він на емеритурі, на яку мусів піти передчасно з огляду на стан здоров'я. Чи не світлий приклад для тих, що стоять матеріяльно далеко краще від нашого щедрого жертводавця? Другими жертводавцями є д-р Микола і Надія Дейчаківські, що вплатили на ФКУ 500 дол., і цим стали в ряди меценатів ФКУ. Про наслідування цих добрих прикладів просимо всіх громадян Клівленду і околиці.

Комітет ФКУ

Кредитівка у Клівленді допомагає в збірці на Катедру

Управа кредитової спілки „Основа" у Клівленді вирішила включитися у збірку фондів на Катедру Українознавства при Гарвардськім Університеті і відкрила в себе конто ч. 600, на яке українці Клівленду і Огайо мають нагоду вплачувати пожертви на цю престижеву ціль. Конто започаткувала сама „Основа" пожертвою з своїх засобів у висоті 100 долярів. Кредитова спілка може уділити позички тим громадянам, які бажають стати співбудівничими Катедри, але не розпоряджаються тепер потрібною готівкою, однак хочуть жертвувати в часі ударної кампанії, щоб до кінця серпня була зібрана повна сума в 330 000 дол. Подвійно дає, хто скоро дає! Заощадіть труду збірщикам Фонду Катедри і не чекайте на їх прихід у вашу хату! Самі складіть свій даток у бюрі Спілки особисто або вишліть поштою до Ukrainian Credit Union Osnova 4436 State Road CLEVELAND, Ohio 44109. Датки на Катедру приймаємо від членів і нечленів. „Основа" відкрита до год. 2-ої, а в п'ятниці до 9-ої вечора. Головою кредитівки є п. Б. Стрийський, скарбником о. прот. Л. Форостівський.

Н. Н.

До Українського Громадянства в стейті Коннектикат

Українська Громада в ЗСА зустріла радісну вістку: 22 січня 1968 р. Головна Екзекутива ФКУ підписала контракт (умову) з Гарвардським університетом про створення трьох українознавчих катедр та науково-дослідного Інституту в Бостоні.

1. Український науковий центр на це потребує матеріяльної допомоги від Українського Громадянства. На цей науковий центр треба в короткім часі зібрати три мільйони п'ятсот тисяч долярів.

Українці стейту Коннектикат повинні масово включитися в збіркову акцію.

2. На терені стейту Коннектикат, Українські Організації, які будуть влаштовувати забави, пікніки, концерти, академії, бенкети, повинні із влаштованих імпрез чистий дохід призначувати на ФКУ.

3. Я як представник ФКУ на Бріджпорт і околиці, апелюю до членів УНСоюзу, УРСоюзу, „Провидіння", Народної Помочі, щоби свої дивіденди за 1967 р. добровільно віддали на ФКУ.

4. Де нема ще в місцевостях (Ансонія, Вілиментик, Демборі, Колчестер, Норвіч, Ню Бритен, Стемфорд, Тервіль) представників або Комітетів ФКУ, треба найскорше створити представництва та комітети і приступити до збірки ФКУ.

5. Ми віримо, що українці в стейті Коннектикат зрозуміють велике розпочате діло, і не будуть жаліти на це своїх пожертв. Допоможи, Боже, якнайскорше завершити розпочате діло.

Яр. Гура

На основі рішення податкового уряду з дня 11-го липня 1962 року (T : R : E04 — WJL) всі датки на Фонд Катедри Українознавства (ФКУ) можна відняти при оподаткуванні („інкамтекс-і").

Грошові перекази і чеки треба виписувати на ім'я:
UKRAINIAN STUDIES CHAIR FUND, INC.

і висилати на таку адресу:
Ukrainian Studies Chair Fund, Inc.
302 West 13th Street
New York, N.Y. 10014

ІДІТЬ СЛІДАМИ НЮЙОРКСЬКОГО ВІДДІЛУ ФКУ

Фото із засідання Управи Відділу ФКУ в Ню Йорку, на якому присутні члени Управи підвищили свої пожертви на ФКУ. В першому ряді сидять (зліва): Антін Патер (скарбник), Іван Голуб, Микола Яремко (меценат і член Управи), і Василь Жовнір (голова). В другому ряді стоять зліва: Григорій Яремчук (голова Конт. Комісії), Василь Лис, Михайло Ступка (містоголова), Лаврентій Барицький, Володимир Саляк (секретар) і Степан Хемич. Стоять зліва в третьому ряді: Богдан Хонюк, Василь Сидор і Микола Шпитко.

Формальне заснування Першої Катедри Українознавства в Гарвадському університеті 22 січня 1968 посунуло українську еміґрацію в ЗСА на один вищий щабель у її політично - державній зрілості. Відгук про цю важливу подію у нашім організованім житті сколихнув серцями українських патріотів, і на численні вістки та статі в нашій пресі почалася позитивна реакція на ціль ФКУ. Від того часу ми помічаємо часті жертвенні діла окремих патріотів та організацій, котрі зложили поважні пожертви на Фонд Катедри Українознавства.

На цю радісну вістку відгукнулись і члени нюйоркського Відділу ФКУ, підносячи висоту своїх пожертв, яка, окрім попередніх, тепер становить два тисячі долярів. На цій світлині бачимо частину членів Відділу ФКУ в Ню Йорку, котрі склали такі пожертви: Антін Патер — 500 дол. (раніше дав 100 дол.), Іван Голуб — 500 дол. (раніше дав 100), Микола Яремко — 300 дол. (скорше дав уже 1,200 дол.), Михайло і Софія Ступка — 300 дол. (скорше 200 дол.), подвоїли свої ставки на ще додаткових 100 долярів: д-р Микола Шпитко, Василь Жовнір, Богдан Хонюк, Василь Лис та Лаврентій Барицький. Решта членів нашого Відділу в найближчому часі повідомить, на яку суму вони ще піднесуть свої попередні пожертви. Представники ФКУ нюйоркської метрополії вжі давно зібрали визначену їм квоту 58,000 долярів, але вони її знову подвоїли. Віримо, що й інші особи та відділи візьмуть приклад з цієї жертвенности представників ФКУ в Ню Йорку, бо таке велике діло зобов'язує кожного свідомого українця в Америці. Від нашої жертвенности залежатиме, чи вже наступного академічного року Катедра зможе діяти на користь наших дітей та на славу української науки, яка авторитетно ширитиме дійсну правду про Україну в чужому світі.

М. Д.

Збіркова акція на ФКУ в Джерзі Сити

Тут ця збіркова акція набирає щораз, то ширшого зрозуміння конкретного визнання і пожвавлення. Крім цілого ряду членів із стодоляровими і більше внесками та на таку ж суму задеклярованими, ми маємо ще й членів - фундаторів (панство Г. і К. Салюки, дол. 500) і члена - мецената (Український Народний Дім). Та найвідраднішим є те, що в акцію включаються місцеві установи, вкладаючи свої членські внески, закликаючи до пожертв своє членство і громадянство. Таким чином назустріч ФКУ, тобто творення центру української науки, в нас такою чи іншою мірою вже включаються: місцевий відділ УККА, Український Народний Дім, Пласт — станиця (дол. 100), місцевий відділ ООЧСУ (задекляровано дол. 100, частину вже внесено). Віримо, що за ними підуть і другі установи. На річних Заг. Зборах Кредитової Кооперативи „Самопоміч" прийнято оплесками внесок про те, що Кредитівка даватиме з найнижчими відсотками позику для тих осіб (з Джерзі Ситі, Байону, Гобокен),) котрі бажають стати членами ФКУ, але тимчасово неспроможні вплатити внеску. Прийнято теж, що „Самопоміч" даватиме місце для цієї акції на сторінках свого журналу „Наша Громада".

Треба вірити, що місцеві установи своїм прикладом, підтримкою і впливом зможуть реально спричинитись до найбільшого висліду акції.

Грошеві внески і задеклярування слід вносити на руки місцевого представництва ФКУ:

Iwan Krawczuk
711 Newark Avenue
Jersey City, N.J. 07306;
тел.: 656-7696

на банкове конто ФКУ ч. 1002 в „Самопомочі". Чеки можна виставляти на:

Ukrainian Studies Chair Inc.
302 West 13th Street
New York 14, N.Y.

Ставайте членами Фонду Катедри Українознавства (ФКУ) й співласниками українського капіталу у висоті 600 тисяч долярів! Відкриття катедр українознавства в одному з чільних університетів Америки буде найкращим причинком для відзначення 50-річчя Української Національної Революції й відновлення української державности. Бути членом ФКУ — це честь для кожної української людини в країні свободи — ЗСА!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ

Зустріч українського громадянства та молоді з проф. д-ром О. Пріцаком в Шикаґо

Шикаґо. — В п'ятницю 1-го березня ц.р. прибув до Шикаґо, як гість Українського Публіцистично - Наукового Інституту, Осередок в Шикаґо, український учений д-р Омелян Пріцак, проф. Гарвардського університету, віцепрезидент УВАН, дійсний член НТШ, член Першої Президії Української Наукової Ради, Голова Президії Наукової Ради Фонду Катедри Українознавства, Голова Наукового Центру Українознавства при Гарвардському університеті, член багатьох американських та європейських наукових установ. Того ж вечора в ресторані „Петрінас" з рамени УПНІ відбулось прийняття й товариська зустріч представників суспільно - громадських організацій і запрошених гостей з проф. Пріцаком.

Голова Осередку УПНІ інж. Дачишин привітав гостя і гостей. Проф. Пріцак поділився цікавими думками з свого історичного лябіринту про життя Старої України.

Але основною темою вечора була дискусія про Катедру Українознавства, яка є в стадії організації при Гарвардському університеті. Проф. О. Пріцак, як голова Президії Наукової Ради, в широкому аспекті представив зібраним гостям плян фінансової акції, яку провадить зараз Комітет Фонду Катедри Українознавства.

Д-р Мула І., оцінюючи вагу і потребу для українців в діяспорі Катедри Українознавства, підкреслив великі заслуги проф. Пріцака для цієї справи, і представив проф. Пріцакові „Клюб тисячників", який він зорганізував для фінансової допомоги ФКУ та зголосив даток на ФКУ 18.000 долярів, які він зорганізував переважно від українських лікарів. Д-р Мула І. розповів про враження з часу збіркової акції: українські лікарі без вагання складали свої тисячні пожертви. Д-р Мула І. пропонував, щоб паралельно до „Клюбу тисячників" творити клюби: 500, 100, і т.д. залежно до фінансових спроможностей нашого громадянства. З-поміж присутніх гостей д-р Ястрембський В. і інж. Орлин М. зложили по 1,000 долярів, стаючи членами „Клюбу тисячників". Д-р Самбірський задеклярував 500 дол. на ФКУ. Присутні делегати від українських товариств та організацій: сот. Тимцюрак В. — від Т-ва „Самопоміч", панна Войтович — від „Студентської Громади", сот. Дахнівський М. — від ОБВУА, д-р Вигінний П. — від кооперативи „Самопоміч", пані Іванів Н. — від УЗХ, інж. Струтинський Я. — від Т-ва Українських Інженерів, пані Шандра Л. — від Окружної Ради Союзу Українок, д-р Петрина В. — від Головної Управи Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, п. Завертайло Данило — від ОДУМ, проф. Іващук В. — від Т-ва Укр. Бібліотекарів тепло зітали ініціятиву та складали свої пожертви в міру фінансових спроможностей своїх організацій. В дискусії брало участь багато осіб.

У суботу 2-го березня проф. Пріцак, на запрошення дир. Курсів Українознавства проф. Антоновича А., відбув зустріч з понад 200 студентами Курсів Українознавства, інформуючи їх про значення Катедри Українознавства при Гарвардському університеті. Проф. Пріцак був захоплений такою великою присутністю молоді, як будучим молодим науковим та професійним дорібком української етнічної групи на терені Америки. Того ж вечора в залі УНС, виповненій українським громадянством, відбулась важлива академічна доповідь проф. Пріцака під назвою „Внутрішня і зовнішня політика Володимира Великого", побудована на нових, незнаних досі дослідах.

3-го березня в залі Т-ва „Леви" Українська Студентська Громада під проводом голови панни Войтович гостила проф. Пріцака. На цю зустріч було запрошене українське громадянство. В доповіді проф. Пріцак інформував шикаґівське студентство про значення і потребу Катедри Українознавства, а потім давав відповіді на питання. На закінчення студенти гостили проф. Пріцака і гостей солодким печивом та кавою.

В понеділок 4-го березня проф. О. Пріцак був запрошений шикаґівським університетом на доповідь в Оріснтальному Інституті, який очолює проф. Полк, для професорів і співробітників на тему: „Походження хозар і їх мов". У „Шикаґо Юніверситі Прес" вийде наукова праця проф. Пріцака п.н. „Перший оригінальний хозарський документ", виданий у Києві 910 року приблизно з останніх часів хозарської адміністрації в Києві.

А. Іванів

Центральний Комітет Українських Організацій і Відділ УККА в Елізабеті

В суботу 16 березня в Українському Народному Домі в Елізабет відбулися звичайні загальні річні Збори Центрального Комітету Укр. Організацій та Відділу УККА. Голова Пінковський Мирон відкрив збори і привітав запрошеного організаційного референта ФКУ Богдана Тарнавського. Для зактивізування справи збірки на Фонд Катедри Українознавства він виголосив доповідь, та з'ясував справу ФКУ при Гарвардському університеті. Теперішнім головним завданням є збірка потрібних фондів на відкриття трьох катедр та науково-дослідчого Інституту Українознавства. Велике діло вимагає великих жертв та зусиль. На запити прелеґент давав вичерпні виясненння. Присутні повністю оцінили важливість акції та заявили свою підтримку. Створено в Елізабет референтуру Фонду Катедри Українознавства, яку очолив Михайло Хитра, уповажнений представник ФКУ на Елізабет. На заступника референта зголосився Іван Іваник, що також є уповажненим представником ФКУ, а членами комітету-референтури стали Іванців Михайло, Штабалюк Петро та члени Управи — екзекутиви Центрального Комітету. Присутні на зборах громадяни та представники товариств і організацій спонтанно зголосили свої декларації стати членами-фундаторами ФКУ та рівночасно виплатити свої декляровані внески жертви вповні, або будуть їх сплачувати ратами.

Членом-меценатом з внеском на суму 1.000 дол. стали Іванців Михайло і Анна. Членами-добродіями з внеском по 500 дол. стали: д-р Граб Роман і Ольга, та панове В. В. та Л. І., власники підприємства. Звичайними членами-фундаторами в сумі по 100 дол. стали громадяни: Слободян Роман і Анна, Полевчак Андрій і Ева, Український Григорий і Ернестина, Дяк Петро і Анна, Гила Павло, Ватралик Михайло, „Провидіння" відділ 72, Український Народний Дім в Елізабет, Т-во „Запорозька Січ" відділ УНСоюзу ч. 234 в Елізабет. Вже в попередніх роках ті два товариства стали фундаторами ФКУ в сумі по 100 дол., а тепер ще додатково зголосили свою пожертву по дальших 100 дол.

П. Сухорський Михайло, довголітній фінансовий секретар Т-ва „Запорожзька Січ" від. УНС ч. 3 в Елізабет, зголосив дальшу пожертву в сумі 100 дол., хоч вже три роки тому переслав до канцелярії ФКУ свій пенсійний чек на суму 112.40 дол., як жертву фундацію для ФКУ. Зголошено на зборах 3.300 дол., а дальші зголошення надходять.

Треба зазначити, що Елізабет вже в попередніх роках до кінця лютого 1968 р. зложив на ФКУ 1.012,40 долярів, завдяки уповажненим представникам, які подбали, що деякі товариства вплатили по 100 долярів пожертв на ФКУ. Завдяки М. Хитрій стали членами-фундаторами ФКУ Український Народний Дім, Центральний Комітет Укр. Організацій і Відділ УККА в Елізабет, Об'єднання Укр. Амер. „Самопоміч", відділ в Елізабет. Старанням п. І. Іваника стали членами-фундаторами Т-во „Запорозька Січ" відділ УНС ч. 234, Українське Спортове Т-во „Січ" та громадянин Г. Б. Уповноважнена представниця ФКУ Левицька Ірена придбала членів-фундаторів „Провидіння" від. ч. 133, Т-во „Дочки України" відділ Союзу Українок Америки ч. 24, п-во Роман і Ірена Левицькі.

Українська громада хоч чисельно невелика, але відома своєю жертвенністю на українські народні цілі.

В Україні ворог проводить безпощадну русифікацію, нищить українську культуру, переслідує українських науковців, а в Америці Гарвардський університет дає небувалі можливості для вільних українських студій та вільної творчої праці українських науковців.

Українські громадяни з Елізабету та приналежних громад: Ліндену, Розелле, Розелле Парку, Ровей, Кларку, Кольонії, Кенільворту, Вестфільду, Скач Плейнсу, Гарвуду і частини Юньйон, об'єднані всі разом, жертвуймо щедро, жертвуймо негайно, жертвуймо всі! Об'єднані всі разом, ми спроможні цей першорядний задум здійснити.

М. Хитра,
реф. ФКУ при Центр Ком.

НЕПЕРЕСІЧНІ ЖЕРТВОДАВЦІ

Пан Теодор Ґелемей з Ньюарку пише в листі до Головної Екзекутиви ФКУ:

„Залучую грошовий переказ на сто долярів на Фонд українських студій в Гарвардському Університеті. Наразі більше дати не можу, бо моя місячна пенсія виносить 79 долярів, з якої я не міг би вижити, проте як 80-літний мужчина працюю ще 5 годин денно, і так мені вистачає. Якби всі працюючі українці, а є нас напевно чверть мільйона, щедро відгукнулись на заклик ФКУ, то напевно вистачило б грошей для того, щоб не зволікаючи урухомити український науковий центр у Гарварді. Проф. Чикаленко сказав, що треба любити Батьківщину не лише до глибини душі, але і до глибини кишені!"

Героїчні жертводавці — це Вп. Панове проф. Іван Голембйовський і Михайло Чайківський з Ню Гейвену. Перших сто долярів до ФКУ вплатив п. Чайківський (кол. управитель семиклясової школи, йому 77 років) ще в 1964 р. Рік пізніше вплатив другу сотку, а тепер вирівняв третю, пишучи: „Що я є звичайним членом ФКУ, без огляду на кількість катедр, це добре знаю. Але тому, що плянується встановити три катедри, то годилось би вплатити по сто долярів на кожну катедру". Так і вчинив п. Чайківський, і подібно поступив проф. Голембйовський, який першу сотку вплатив ще в 1964 р., другу в минулому, а третю переслав 1 березня ц. р.

Ці два жертводавці таки рятують громаду в Ню Гейвені, яка покищо не виявила значнішого зусилля для підтримання справи ФКУ. Українська громада в Ню Гейвені займає серед наших громад 27-ме місце.

Ось пожертви до ФКУ з Ню Гейвену: проф. Іван Голембйовський 300 дол., Михайло Чайківський 300, Гуткевич Іван 100, д-р Кузик Іван 100, д-р Лобай Іван 100, Український Музичний Інститут 100, Шайдицький Микола 100, СУА — Відділ 66 — 50 долярів.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в дні 11-го березня 1968 р. відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий СИН, БРАТ І МУЖ

бл. п. МИХАЙЛО ІВАНОНЬКІВ

Нагла смерть перервала Йому так мрійне на 27-му році життя.

Народився в дні 25 серпня 1940 року в Помірцях, пов. Бучач, Україна. В часі другої світової війни з приходом большевиків в 1944 р. родичі покидають свою Батьківщину і враз 4-літнім сином подаються на Захід, опинившись в Ґановері, Німеччина, відтак в 1949 р. еміґрують до Америки, де поселились в Рочестері. Тут закінчив народню школу при парафії св. Йосафата, відтак Бенджамін Франклін Гай Скул. В 1959 році виїжджає на дальші студії до Los Angeles в Каліфорнії, одержуючи стипендії від Компанії Форда, де в 1964 році закінчуючи університетські студії Industrial Production Designer з титулом "Bachelor Degree".

Опісля, повернувшись до Рочестеру почав працювати в фірмі Zagara Design Association, де вкедовзі став співвласником згаданої фірми.

Належав до Пласту і був членом Українського Народного Союзу — Відділ 437.

Не довелося довго натішитися своїм сином, покинув на віки батьків, сестру і дружину. Прощай на віки наш дорогий Михасю, Ти назавжди залишишся в нашій пам'яті, а гостинна Американська Земля нехай Тобі буде легкою.

Горем прибиті:

МАШТА ІВАНОНЬКІВ — дружина
ГРИГОРІЙ і ОЛЕНА — родичі
ГАЛИНА АГАЦУК — сестра з мужем МИХАЙЛОМ
і дітьми СУЗАННОЮ і ТАРАСОМ

Надмірна вага? Важко дихати? Мука ходити?
Безплатно поможе Вам Телефонічна Порадня
Ваш Приятель
Дзвоніть з довір'ям кожного дня й кожної пори дня!
Тел.: 582-7685

Українці Пассейку, Кліфтону та околиці розпочали посилену акцію збірки на ФКУ

Українська громада м. Пассейку — Кліфтону та околиці зараховується до однієї з активніших та свідоміших громад в Америці, доказом чого, між ін., можуть послужити щедрі пожертви на різні народні цілі а останньо на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні та на СКВУ.

Не бажає наша громада залишитись позаду також у збірці на Фонд Катедри Українознавства, яка має стати вогнищем ширення правди про віковічні змагання українського народу до своєї волі і незалежности.

Впродовж кількох років з посвятою збірку на ФКУ провадила в нас голова Відділу УККА п-і Марія Стефанів і добилась вже поважних успіхів. Одначе, з огляду на необхідність у найкоротшому часі зібрати ще поважну суму грошей, на засіданні місцевого Відділу УККА вирішено створити окремий Комітет. В неділю 25 лютого в Українській Централі на нараді громадян Пассейку — Кліфтону та околиці створено Комітет для збірки пожертв, який очолила довголітня збірщиця п. Марія Стефанів. Крім пані Стефанів у склад Комітету ввійшли пп. мґр. Василь Воронка — касир, Стефан Покора — секретар та проф. Іван Рудакевич, Іван Буртик, Богдан Гойнич, Василь Палюх, Василь Марущак, Іван Хомко і Іван Бляха — члени Комітету. На засіданні Комітет намітив ряд плянів так пропаґандивного, як і практичного характеру. Віримо, що наша громада, як і попередніх кампаній, так і цим разом радо відгукнеться і своєю щедрою жертвенністю допоможе створити ще один тривалий Центр Української Культури в Америці. Комітет закликає всіх наших громадян негайно, не чекаючи приходу збірщиків, складати пожертви на руки вищезгаданих членів Комітету, а списки всіх жертводавців незабаром будуть поміщені в Українській Централі, в Українському Народному Домі, а також в українській пресі.

С. П

В КНИГАРНІ „СВОБОДА" МОЖНА ЗАМОВИТИ:

Преосв. Андрій САПЕЛЯК: Українська Церква на II Ватиканському Соборі	$5.00
Соломон І. ГОЛЬДЕЛЬМАН: Жидівська національна автономія в Україні 1917-1920	2.70
Василь БАРКА: Жовтий князь — повість	3.00
Лихо з розуму (Портрети двадцятя „злочинців"). Збірник матеріялів уклав Вячеслав ЧОРНОВІЛ. Третє доповнене видання.	6.00
DOBRIANSKY Lev: The Vulnerable Russians	5.95
PRYCHODKO Nicholas: Story Road to Freedom	5.95

Належність чеками і поштовими переказами слати:
"SVOBODA", 81-83 Grand St., JERSEY CITY, N.J. 07303

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Повідомляємо, що Шоста щорічна конференція українських істориків і дослідників суспільних наук, присвячена

50-РІЧЧЮ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

відбудеться в суботу і неділю, 25 і 26 травня 1968 року.
Програма конференції та години будуть докладно подані окремим оголошенням.

УВАН у США

Аплікація на прийняття
— на —
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на СОЮЗІВЦІ
КЕРГОНКСОН, Ню Йорк
від 5-го СЕРПНЯ 1968 року

Ім'я і прізвище: ______
Адреса: ______
Вік: ______ Член УНСоюзу, Відділ: ______
Знання української мови:
СЛАБЕ ☐ ЗАДОВІЛЬНЕ ☐ ДОБРЕ ☐
Залучую на рахунок оплати $______
(Повна оплата курсів — $120.00. Половину належности треба вплатити із аплікацією).
Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, Nek York 12446

„СОЮЗІВКА" ОСЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в КЕРГОНКСОН, Н. Й.
приймає вписи дітей
у віці від 7 до 11 років
— на —
ДИТЯЧУ ОСЕЛЮ
яка триватиме
для ХЛОПЦІВ — від 22-го червня до 13-го липня 1968
для ДІВЧАТ — від 14-го липня до 4-го серпня 1968
•
По ближчі інформації та за аплікаціями до виповнення, прошу зголошуватись на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Tel.: (914) 626-5641 Kerhonkson, N.Y. 12446

Великодній привіт з В'єтнаму
З нагоди Великодніх Свят
Усім Рідним, Приятелям, Знайомим у Ютиці, Трой, Маямі, Вашингтоні, Рочестері, Ірвінгтоні, Шикаґо, Дітройті, Ню Йорку, Філядельфії, Коговзі, Гюстоні, Торонті й Монтреалі — сердечні побажання ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і привіт —
Христос Воскрес!
з далекого В'єтнаму засилає —
Андрій Дурбак
(Sgt. A. DURBAK, RA — 12741334, "C" TRP, 1st Squadron 4th Cavalry, 1st Inf. Division, APO — San Francisco. 96345)

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ СВ. КОНСТАНТИНА
в Міннеаполіс, Міннесота, розписує
КОНКУРС
НА АРХІТЕКТУРНИЙ ПРОЄКТ УКР. КАТ. ЦЕРКВИ В УКРАЇНСЬКОМУ СТИЛІ

До конкурсу запрошується українських, державою реєстрованих архітектів, в першу чергу тих, що вже виконували такі проєкти, або є знатоками у церковно-візантійському будівництві.
Зголошення вносити до 15-го вересня 1968 року.
Жюрі, зложене з представників Парохії і запрошених знатоків, вибере три найкращі проєкти, які будуть нагороджені.
Після зголошення кожний учасник конкурсу одержить: а) програму; б) ситуаційний плян площі; в) детайльні інформації.
Зголошення, евент. запити належить слати на адресу Всчр. О. Шамбеляна д-ра Степана Кнапа:
Very Rev. Msgr. Stephen V. Knapp
514 — 4th Street, N.E. Minneapolis, Minn. 55413

ЗДОРОВІТЬ на ВЕЛИКДЕНЬ ПРИЯТЕЛІВ і ЗНАЙОМИХ
ПРЕГАРНИМИ КАРТКАМИ
в кольорах, з гарними українськими святочними побажаннями.
•
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР У КНИГАРНІ „СВОБОДИ"
Ціна — 10 центів за штуку.
"SVOBODA"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВІЙНУ І НА ПОЛІТИЧНУ РІВНОВАГУ СИЛ*

(Закінчення зі стор. 2-ої)

найміні в теперішню пору, цілком рішальними.

Розуміється, такого роду боротьба неможлива без відповідного постачання збоку країн, прихильних до партизанів, але самих безпосередньо не заанґажованих. Виглядає, одначе, що як довго постачання для партизанів не є ефектовно перерване, їх покорення на полі бою буде дуже проблематичним.

Зі сказаного вище можна заключити, що під теперішню пору офензивні засоби боротьби мають перевагу над обороною в розумінні рухливих, а не статичних способів боротьби. Це дає об'єктивно підстави сподіватися дальшої консолідації у формі зросту великопросторних держав. Партизанські способи боротьби, одначе, показують, що у сприятливих умовинах фрагментація існуючих політичних організмів цілком можлива. Це повинно давати велику надію народам недержавним, але з волею й рішенням самостійність осягнути, між ними в першу чергу українцям. Як це станеться, коли це станеться і чи взагалі станеться — поза рамцями цієї статті, яка не торкається жадних політичних спекуляцій.

(Кінець)

Не занедбуйте випадання Ч. 32
ШТУЧНИХ ЗУБІВ
Чи штучні зуби випадають, сховзуються або рухаються, коли Ви говорите, їсте, смієтеся або пчихаєте? Не бентежтеся таким недотягненням. FASTEETH — це алькаліновий (не окиснюючий) порошок, яким посипати плитки, держить штучні зуби сильніше на місці. Дає повне почуття безпеки і вигоди. Не клеїстий, не липкий і без смаку. Добре допасовані зуби, це основа здоров'я. Відвідуйте свого дентиста регулярно. Дістанете FASTEETH у всіх аптеках.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що дня 27-го березня 1968 року по короткій і важкій недузі відійшла у Вічність наша Найдорожча СЕСТРА і ТЕТА

бл. п. АНІЗІЯ РАКОВСЬКА

бувша учителька Жидачівщини.

ПОХОРОН відбувся 30-го березня 1968 року о год. 9-ій ранку після Служби Божої.

Спочила в родинному гробі в Монтреалі, Канада.

Залишені в смутку:
БРАТИ з РОДИНАМИ
СЕСТРА з МУЖЕМ

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Інж. ОСИПА БОЙДУНИКА

бувшого Голови Української Національної Ради, б. члена Проводу Українських Націоналістів, Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині, Спілки Українських Журналістів, Т-ва Українських Політичних В'язнів. Співосновник ОУН, кол. член УВО і Сенату ОУН, співосновник ЦПУН та УНРади, довголітній в'язень польських тюрем і німецького концентраційного табору в Саксенгавзен,

Заупокійна Служба Божа і Панахида
буде відправлена
дня 13 квітня 1968 р., о год. 7:30 рано
в Українській Католицькій Катедрі
СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ у ШИКАҐО, Ілл.
на яку запрошує усіх Приятелів і Знайомих

РОДИНА

Палата Репрезентантів схвалила свій перший кодекс чести

Вашингтон. — 3-го квітня Палата Репрезентантів більшістю 405 до 1-го голосу прийняла свій перший кодекс чести, згідно з яким всі конґресмени та всі головні урядовці в Палаті мусять публічно виявляти всі важніші джерела своїх прибутків. Цей кодекс чести повинен би змусити до мовчанки тих критиків, які говорять про різні надуживання в Конґресі. Але того самого дня, коли Палата схвалила кодекс чести, конґресмен республіканець із Айови Джан Кил виявив, що на терені Конґресу відбуваються незаконні заклади про те, хто виграє футбольні або бейзболові змагання. Конґресмен Кил сказав, що переведене ним слідство не виявило того, щоб члени Конґресу займалися цим бизнесом, але він твердив, що цей продаж відбувається не тільки в усіх будинках Конґресу, але і в приміщеннях Найвищого Суду ЗСА, в Конґресовій Бібліотеці та в сусідстві Капітолю. Це не малі фінансові операції, бо денно торгується деколи і 3.000 дол. Цими незаконними фінансовими операціями займаються працівники в Палаті Репрезентантів та Сенату. Конґресмен Кил домагається, щоб нова Постійна Комісія в справі етичної поведінки зайнялася справою тих газартних грачів на терені Конґресу.

В ОСТАННІХ 12-ох РОКАХ ЧОТИРИ РАЗИ збільшилося число науковців та технологічних фахівців, які з чужих країн прибули на сталий побут до ЗСА, як це виходить зі звіту, що його дістала Палатна Комісія в справах урядових операцій. В 1956-му році до цієї країни прибули були 1.769 науковців із чужих держав, а в 1967-му році число іміґрантів науковців становило 7.913. Цікаве тут те, що між цими науковцями і фахівцями дві треті становили фахівці з 11-ох держав, яким видатно допомагають ЗСА.

Пластуни і громадянство провели...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

високих моральних і етичних засад парох о. д-р В. Сютик, ЧСВВ. Мгр Юліян Костюк, як президент Координаційної Ради Українських Організацій Австрії процав Покійного від С.У.А. та від українського громадянства. Від Українського Пласту процав його Основоположника пл. сен. кер. Юрій Старосольський, голова Головної Пластової Ради, що прибув на похорон з Вашинґтону, ЗСА. Д-р Атанас Фіґоль, пластун-сеньйор, у своєму прощальному слові від Наукового Товариства ім. Т. Шевченка відзначив наукову діяльність Покійного; д-р Сергій Наклович процав від КоДУС-у та Українського Центрального Допомогового Об'єднання Австрії; д-р Кириця від Української Санітарно-Харитативної Служби. Від Українського Пластового Сеньйорату та І. Куреня УСП ім. С. Тисовського, членом якого був Покійний, промовляв пл. сен. кер. Григорій Бобків з Клівленду, ЗСА. Від Куренів УСП і УПС „Лісові Чорти" процав сл.п. Дрота, почесного члена цього куреня, — пл. сен. Михайло Добрянський з Мюнхену, Німеччина. Прощальні промови закінчив коротким словом і звітом Основоположникові Пласту голова Головної Пластової Булави пл. сен. кер. Юрій Ференцевич, зголошуючи, що «до останньої збірки стало перед Вами 7 555 пластунів і пластунок, вірні Вашій Ідеї та готові виконувати Ваш заповіт». Після того над віденським кладовищем понеслися звуки пластової пісні „Ніч вже йде . . .", якою пластуни попрощали свого Дорогого Дрота в останню мандрівку на Вічну Ватру.

Увечорі цього ж дня в одному з ресторанів Відня відбулася спільна вечеря, в якій, крім Родини Покійного, взяли участь священики, представники українського громадянства та приявні на похоронах представники пластових проводів. На закінчення цієї вечері коротке тепле слово до Родини Покійного виголосив від українського громадянства д-р М. Іванович, а опісля пл. сен. Юрій Ференцевич в імені Пластового Проводу склав подяку усім, які причинилися до гідного віддання останньої прислуги та попрощали Основоположника Українського Пласту проф. д-ра О. Тисовського. З черги Дружина Покійного та його син подякували представникам Пласту і громадянства за піддержку у важкій хвилині їхнього життя та за вшанування пам'яти Їхнього Мужа і Батька.

Згідно з об'явою Головної Пластової Булави з дня 30 березня 1968 р. у всіх пластових станицях шістьох країн світу, де діє Український Пласт, відбулися в суботу, 6 квітня ц.р. Панахиди за спокій душі Основоположника та Ідеолога Пласту проф. д-ра Олександра Тисовського, а в сороковий день Його смерти відбудуться Поминальні Богослуження та жалібні апелі у всіх містах, де живуть українські пластуни.

„Довбуш" і Українська Централя стали першунами відбиванки СУАСТ-Схід на 1968 рік

Савт Рівер, Н.Дж. 6-го квітня. — У відбиванковому турнірі за першість Союзу Українсько - Американських Спортових Товариств, делеґатури УСЦАК на Сході ЗСА, вийшли переможцями і здобули звання першунів СУАСТ-Схід жіноча дружина „Довбуша" з Ню Гейвену і чоловіча дружина Української Централі з Пассейку. В групі жінок змагалися три дружини, які закінчили розгри в такому порядку: „Довбуш" — Ню Гейвен, СУМА — Пассейк і БСК „Ніоман" — Савт Рівер. П'ять дружин в конкуренції чоловіків заняли в кінцевому показнику місця в такому порядку: Українська Централя — Пассейк, „Тризуб" — Філядельфія, „Чорноморська Січ" — Нюарк, БСК „Ніоман" — Савт Рівер і УАСТ Рочестер. Найкращими змагунами турніру вибрала суддейська комісія Валю Ширай з „Довбуша" і Богдана Домарадзького з Української Централі.

Цими офіційними змаганнями за першість СУАСТ-Схід керував ланковий відбиванки СУАСТ-Схід д-р М. Снігурович, в чому допомагали йому: Роман Куціль як секретар, інж. Андріян Лапичак — головний суддя, Григорій Артюшенко і інж. Богдан Гайдучок — судді. Влаштував цей турнір відбиванки на доручення СУАСТ-Схід Білоруський Спортовий Клюб „Ніоман" у Савт Рівер, Н. Дж., який виявився теж гостинним господарем. На закінчення змагань всі учасники були гостями на вечері — прийнятті у БСК „Ніоман".

Округа УНСоюзу в Перт Амбой...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Степан Ґавриш у наступній доповіді розказав про досягнення Округи в членській кампанії 1967 року та дав ряд порад відносно плянування і ведення членської кампанії. Він теж подав числові дані про успіхи найкращих організаторів Округи: Михайла Федишина і Йосифа Яреми, які приєднали по 33 членів, Тимка Бутрея і Миколи Захарка, які здобули по 22 членів, Василя Оріховського — 15 членів і Григорія Бабина — 12 членів. Після свого слова попросив С. Ґавриш головного предсідника Й. Лисогора вручити двом першим успішним організаторам зірки членів Клюбу Заслужених Союзовців, Йосифові Яремі і Михайлові Федишинові, в імені якого прийняв цю зірку предсідник 155-го відділу Микола Степась.

Після довшої дискусії і ряду номінацій, від якихномінованi відмовлялися, вибрано нову Окружну Управу у наступному складі: Теодор Трензелюк — голова, інж. Омелян Граб — перший заступник, д-р Юрій Срібний — другий заступник, інж. Володимир Янів — секретар, Тимко Бутрей — організаційний референт, Григорій Бабин мол. — касир, Микола Степась, Юлія Шарик і Константин Наконечний — члени Управи, Йосиф Ярема — голова Контрольної Комісії, Микола Захарко і Василь Оріховський — члени К. К.

В імені новообраної Управи подякував за вибір та довіря голова О. К. Теодор Трензелюк. В короткому заключному слові головний предсідник Йосип Лисогір привітав приявного на Зборах довголітнього союзового діяча і піонера та бувшого секретаря 353 відділу, який сповняв цей уряд впродовж 36 років, Миколу Василюка. Збори закінчено короткими рекомендаціями відносно праці Округи в 1968, в тому й відзначення 75-ліття „Свободи", яке запропонувала влаштувати довголітня діячка і секретарка 312-го відділу Юлія Шарик. На Зборах була теж приявна дружина гол. предсідника Марія Лисогір.

● **Прем'єр Ізраїлю Леві Ешколь знову запропонував** арабським державам „миритися", пригадавши їм, що „ненависть не розв'яже нашої проблеми". Останньою причиною загострення арабсько - ізраїльської атмосфери є вбивство ізраїльською військовою стежею трьох безборонних арабських подорожних, що їх ізраїльці витягли з автобусу посеред пустині і постріляли.

● **В Неаполі в Італії** демонстрували робітники, які закинули міській управі, що вона не дотримала договору праці. Страйкуючі перевертали автобуси й демолювали та палили автомобілі.

Посмертні згадки

ОЛЬГА КОСТЕЧКО, діяльна членка Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. УНС в Йонкерсі, Н. Й., померла 18 березня 1968 р. в своєму помешканні в Йонкерсі, після довгої і важкої недуги на 45 р. життя. Покійна нар. 10 серпня 1923 р. в Золотниках, Зах. Україна. До ЗСА прибула після 2-ої світової війни, а до УНС вступила в червні 1960 р. Залишила в смутку чоловіка Петра. Похорон відбувся 21 березня 1968 р. до укр. кат. церкви св. Михаїла в Йонкерсі, а звідтіль на цвинтар Мавнт Гоуп в Гестінґ ан Гадсон, Н. Й., при численній участи рідних, приятелів і знайомих, а передусім союзовців.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Мандзій, секр.

ІВАН ЛИХАЧ, довголітній член Б-ва св. ап. Петра і Павла — 40 Відд. УНС в Ірі, Па., помер 17-го лютого 1968 р. в лікарні в Ірі на 74 р. життя. Покійний нар. 5-го липня 1894 р. в с. Старе Село, пов. Цішанів, Зах. Україна. До ЗСА прибув після 1-ої світової війни, а до УНС був прийнятий в січні 1928 р. Залишив в смутку вдову Павлину, 2 дочок, сина і 8 внуків, як також сестру в Канаді. Похорон відбувся до місцевої укр. кат. церкви св. о. Миколая, а звідтіль на цвинтар тої самої назви в Ірі, Па., при численній участи рідних, приятелів, а головно союзовців.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Вітковський, секр.

АННА ЗАГОРУЙКО, довголітня членка Т-ва ім. С. Коновальця — 438 Відд. УНС в Істон, Па., померла 18 березня 1968 р. в місцевій лікарні після затяжної серцевої недуги, на 81 р. життя. Покійна народилася 6 серпня 1887 р. в с. Росохи, пов. Старий Самбір, Зах. Україна. До ЗСА прибула 1909 р., а до УНС вступила в грудні 1915 р., а саме: спершу до 137 Відд., з якого 1951 р. перейшла до 438 Відд. Жила ввесь час у Вест Істон, Па. Залишила в смутку чоловіка Мирона, сина Івана, 4 дочок і 6 внуків. Похорон відбувся до укр. кат. церкви св. Духа в Істон, Па., а звідтіль на місцевий парох. цвинтар тої самої назви, при дуже численній участи рідних, приятелів і знайомих, а передусім членів УНСоюзу.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Терлецький, секр.

Приймається оголошення святочних побажань у „Свободі"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
за старим стилем до 22-го КВІТНЯ 1967 року.

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"

83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Праця — MALE

PLATERS

Досвід при прецизійних частинах, на 2-гу і 3-тю шифти, проґресивна компанія, повні бенефіти.

SERVOMETER CORP.
82 Industrial East.
Clifton, N.J. (Alwood section)
773-2391

EXPERIENCED
DIECAST — DIEMAKERS

EDM Operators. Deckel Operators. Must have job shop experience. Steady work, overtime & all benefits & good wages and work in air conditioned shop.

Enterprise Tool & Die Co.
4920 Schaaf Lane 216 351-1300

Machine Shop
INSPECTOR (1st Piece)

Must be familiar with job shop. Good salary, benefits & overtime.

Abbott Products
14-10 123rd Street
College Point, L.I. FL 8-1400

EXP. BAKER or APPRENTICE TRAINEE

Work near home. Opportunity in large retail store in the vicinity of Hackensack, N.J. Exp. in all baked goods — including pastries & cake required. Apply in person to Mr. Lynch

Packard Bamberger
Food Dept.

Mechanics

If you are tired of the daily routine then this ad is for you. We have unlimited opportunities for anyone now in the automotive or truck mechanic trade to enter into the challenging industrial Forklift Field. A chance for you to be your own boss on the road with a fully equipped vehicle. You may want to learn electrical truck repair, welding or the rebuilding of engines in our new building; training will be provided. Good benefits and wages. If you are already in the Forklift Field, you are invited to apply. Call for interview (203) 239-5351.

Праця — MALE

ВИРОБИ із ПЛАСТИКИ

Нічна праця, керівники як також машинові механіки для всіх змін. Постійна праця, добрі умови праці.

Woodbury Plastics
101 Sylvester Street
Westbury, L.I. 516 334-4662

РОБІТНИКИ

Постійна праця. Добра платня. Голоситись між 9 рано і 3-ою по пол.

Gregory Galwanizing
Grand Ave., Maspeth, N.Y.
4900

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ

Англ. мова неконечна. Маємо перекладачів. Добра нагода для особи зацікавленої в індустрії, яка розвивається. Постійна праця, багато бенефітів, підвишка скоро, залежно до здібностей. DA 9-9611.

Праця — FEMALE

Оперейторки

Секційна праця — вшивання пасків і „зіперів" + вся секційна праця. Досвідчені оперейторки до стебнування.

Local 105. Jenny Lee Original
540 East 180th St., Bronx, N.Y.
298-4220

ГОСПОДИНЯ І КУХАРКА

Спання на місці, власна кімната і лазничка, в гарній Woodbridge Area, Conn. Добра платня, постійна праця, приємні умовини.

Тел.: (203) 389-4588

ЖІНКА

1 день на тиждень, одна кімната для прибирання кожного тижня. Відповідальна особа, власна комунікація, полож. в чудовім Woodbridge, Conn.

Тел.: (203) 389-4588

ЖІНКИ 30-45

до складання малих частин, добра платня; вакації, багато бенефітів, приємні умовини праці. Постійна праця. Години: 7:30 — 4:00. На початок $1.85. Скорі підвишки. Голоситись за домовленням — DA 9-9611.

Праця — MALE & FEMALE

MOLINA TAYLOR SHOP

потребує кравчинь і кравців та до шиття штанів. Постійна праця, будучність, добрі умовини.

250 W. 47th St., New York City
245-9665

ПОТРІБНО
ЛІНОТИПІСТА
ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
Платня після умови. Добрі умовини праці, бенефіти.
Зголошуватись:
SVOBODA
83 GRAND STREET — JERSEY CITY, N.J. 07303
або телефонувати:
HE 4-0237 — з Ню Йорку BA 7-4125

НА ВЕЛИКДЕНЬ

Найкраще
Найлегше
Найпевніше
Найскоріше

ПРИВІТАТИ СВОЇХ
Рідних Друзів і Знайомих
СВЯТОЧНИМ ПОБАЖАННЯМ
у „СВОБОДІ"

LOW COST AUTO FINANCING
UP TO 36 MONTHS TO PAY

Amount Required	Note Amount	36 Monthly Payments*
$1,000	$1,173.60	$ 32.60
1,500	1,760.04	48.89
2,000	2,346.84	65.19
2,500	2,933.64	81.49
3,000	3,520.44	97.79
3,500	4,106.88	114.08

*PAYMENTS INCLUDE CREDIT LIFE INSURANCE

Used Cars Also Financed At Low Rates

Loans Can Be Arranged At Any Of Our 13 Conveniently Located Offices

or – CALL 434-4800

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK
JERSEY CITY

Bayonne — Weehawken
Hoboken — Guttenberg
Union City — North Bergen

Нема то як на СОЮЗІВЦІ

ВЕСНОЮ!

НА ЧУДОВІЙ ВАКАЦІЙНО-ВІДПОЧИНКОВІЙ ОСЕЛІ УНСОЮЗУ
біля містечка Керґонксон, в стейті Ню Йорк.

ГАРНІ ВИГІДНІ КІМНАТИ — ЗНАМЕНИТА КУХНЯ
СПОРТОВІ УДОГІДНЕННЯ

Якщо шукаєте на вікенд відпочинку серед приємної рідної атмосфери, спокою, далеко від гамору міста, далеко від занечищеного міського повітря —

приїжджайте тепер на Союзівку

втішатися свіжим, чистим, гірським, весняним повітрям і сонцем.

Тому заздалегідь замовте собі місце на ДЕНЬ, ТИЖДЕНЬ, ВІКЕНДИ — пишучи на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
KERHONKSON, N.Y. 12446 — Kerhonkson 914 626-5641

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

ЗАЖИЙТЕ ЦЕ СЬОГОДНІ
Д-ра Й. МІЛЛЄРА
ЗІЛЛЯ
J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6,

а вже за кілька годин, а найдальше слідуючого дня почуєтесь ліпше.

Це зілля ділає дуже скоро і є дуже поміччне в слідуючих недугах: кваси жолудка, запір, нестравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах і інші недомагання.

Ціна одної пачки $10.00, а якщо хочете для свого приятеля, тоді дві пачки тільки — $15.00.

Якщо Ви незадоволені протягом 24-48 годин, зверніть пачку, а гроші будуть Вам сейчас повернені.

Пишіть зараз, долучуючи чек або моні ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC. Dpt. 41
790 Broad Street, Newark, N.J.

ARKA Company
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550. New York City
ВЕЛИКОДНІ ПЛАТІВКИ
ПИСАНКИ — гуцульські, бойківські, покутські і і.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо
ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР.
Рівнож приймаємо замовлення на авта, холодільники, машини до шиття і прання, меблі й мешкання.
Уряд. год.: пон.-п'ят. 8:30-7 в., суб. 8:30-6 в., нед. 10-3 по пол.

FARMS for SALE

Чудовий вид

Близ. Союзівки, модер. дім з 2 спальнями, ках. лазничка і кухня. Крите патіо. $10,500. Добрі умовини.
KOPP of KERHONKSON, N.Y.
Dial (914) 626-7500

Real Estate

SPRING LAKE, N.J.

Excellent Bay Asking $38,500. 3 large bedrooms. 1½ baths, attached garage, nice yard, living room with bow window, dining room with glass. Sliding doors opening on patio, utility rm. Lot 50 x 150. Conveniently located near church, schools, U.Y.C. & N.J. buses, also in area of St. Catherine. Principals only. (201) 449-3741.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
4221 PARK AVENUE
BRONX, N.Y. 10457
(near E. Tremont Avenue)
Tel.: 863-2475
Директор
ЙОСИФ СЕНЬКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ТАРЗАН, Ч. 5979. Айві дістала лекцію!

JOE BISHOP QUICKLY DROPPED IVY VINES INTO THE TUB... "IT'S TIME FOR YOU TO COOL OFF, MY LITTLE HOTHEAD!"

"FIRE THAT MAN! KILL HIM!" IVY SPUTTERED. "I WON'T TAKE THAT KIND OF TREATMENT!"

"YOU'LL TAKE IT, ALL RIGHT," SAID ZUKOFF FIRMLY. "IT WAS EXACTLY WHAT YOU DESERVED!" 10-1-5979

Джов Бішоп швидко положив Айві Вайнс до ванни... Це час, щоб вас охолодити, моя мала гаряча голово!

— Наженіть цю людину! Вбийте його! — Айві швидко кричала. — Я не погоджуся на таку поведінку!

— Ви погодитеся, все буде гаразд, — твердо сказав Зукофф. — Це було саме те, на що ви заслужили!